

Zasavski rudar

★ Glasilo Osvobodilne fronte okraja Trbovlje ★

Leto I.

Trbovlje, 29. februarja 1948.

Štev. 5.

V borbo za večjo delovno disciplino

Ali bomo dopustili, da bi izgubili 1721 ton premoga dnevno, oziroma 539.812 ton letno?

Ob vstopu v prvo plansko leto 1947. so se postavljale pred rudarsko industrijo ogromne naloge, med njimi odigrati vodilno vlogo v planskem gospodarstvu, dati naši industriji in železnicam toliko premoga, da bodo nemoteno izvrševale svoje naloge, in zadostiti potrebam široke potrošnje. V vseh rudnikih Slovenije, kjer so se zavedali te velike in odgovorne naloge in kjer so s tem v zvezi uprave in sindikalne podružnice našle pravilne oblike in metode dela in pravilno organizacijo za izvrševanje teh nalog, so zaključili prvo plansko leto z lepimi uspehi.

Takoj v začetku leta smo v rudarski industriji našli na težkoče, ker je bil določen in izvršen plan šele v mesecu marcu. Po sprejetju plana so ga nekateri direktorji ljubosumno čuvali, češ, da je to konspiracija, namesto da bi ga takoj razdružili na posamezne obrate, delovišča in posameznike in da bi se na tej podlagi organiziralo medobratno, medštevilčno in individualno tekmovanje. To je predvsem onemogočilo polet dela in organizacijo tekmovanja. Čim pa je bil ta nedostatek odstranjen, in je bil plan takoj v začetku meseca porazdeljen na zgoraj omenjene enice, so delovne skupine sprejele planske obveznosti in pokazali so se pozitivni uspehi, ker je vsak delavec imel pred seboj jasno nalogo, kaj mora vsak dan izvršiti, njegovo delo je bilo razvidno iz dnevnega grafikona. Vsi rudniki, ki so delali pravilno in kjer je bilo vsestransko tesno sodelovanje s sindikalnimi podružnicami, so plansko leto izvršili z dobrimi uspehi, čeprav je bil osnovni plan v nekaterih rudnikih trikrat povišan. Vsa zahvala za vestno in požrtvovalno izpolnjevanje plana gre rudnikom Trbovlje, Zagorje, Laško, Kočevje, Zabukovca, Veležje, Krmelj, Liboje, Pleše, ki so res vodili uporno borbo proti vsem nedostatom pri izvršitvi plana in s tem svojim prizadevanjem dosegli lepe uspehe ter jim je treba dati največje priznanje. Rudniki Senovo, Pečovnik in Globoko pa bi lahko kljub težkim naravnim prilikam z večjo vestnostjo dosegli boljše uspehe, če bi smatrali to nalogo kot zakon, da je treba postavljeno izvršiti.

Zvezno tajništvo rudarske industrije je takoj pričelo organizacijo tekmovanja, postavilo je tekmovalne komisije in razdelilo vse rudnike v dve tekmovni grupi in sicer: v rudnike zveznega značaja, ki so tekmovali med seboj, in rudnike republiškega značaja, ki so tudi imeli medsebojno tekmovanje. To je moralo biti izvršeno zaradi tega, ker bi se ne moglo voditi realno tekmovanje, če bi bili vsi rudniki z večjo ali manjšo kapa-

citeto produkcije v eni grupi. Pomanjkljivost je bila v toliko, da se v letu 1947. niso vključili v tekmovanje rudniki barvne industrije, kar pa se je popravilo v letu 1948. Sedaj se bo tudi za te rudnike v letu 1948 vodila točna evidenca in dajali rezultati. Da se je morala že v zadnjem mesecu vršiti huda borba za dosego plana in da se nedoknadijo zaostanki tekom leta, ni bil vzrok v nerealnosti ali maksimalni postavki plana, ampak v nedisciplini in neupravičenih izostankih, katerih število nam bodo pokazale spodaj navedene številke.

Vseh povprečnih izostankov na dan, v vseh rudnikih Slovenije, vključno visok odstotek bolnih, je bilo povprečno v vsem letu 11.94 %. Če vzamemo

sedanjo povprečno rudniško storitev, ki je bila med letom dosežena, izpade zaradi teh izostankov dnevno 1731 ton premoga. Če preračunamo to letno na 312 delavnikov, je izpadlo 539.812 ton premoga in če v to še vključimo razne organizacijske nedostatke v samem procesu proizvodnje, nastanejo tu ogromne številke, iz katerih lahko zaključimo, da bi lahko plan z lahkoto dosegli. Z dvigom discipline na maksimum bomo plan lahko izpolnjevali, ne da bi vključevali v delovni proces nedelje, razen tega pa bi lahko še zvišali procent letnih dopustov in bi s tem delavci dobili še več energije za nadaljnje delo. Vse proste nedelje bi se lahko vključile v popravila, vsled česar bi držali jame

lahko v dobrem stanju in bi se učil nek produkcije povečal. Pri vsem tem pa opazimo še to nepravilnost, da so vso to tonažo morali nadoknaditi le najbolj vestni delavci s svojim delom in si izčrpavali svoje sile zaradi nediscipline drugih, namesto da bi nedelje porabili za svoj počitek. Vsa ta dejstva v letu 1947, ki pa še niso popolnoma izkazana, nam dajejo smernice, kam bo treba usmerjati vse sindikalno delo, kar bo hkrati tudi največja naloga kulturno-prosvetnih referentov. Ti bodo morali posvetiti vso pozornost intenzivnejši izgradnji in dvigu zavesti prav tistih delavcev, ki v letu 1947. niso smatrali, da je tekmovanje njihova naloga, da bomo samo s tekmovanjem lahko dvignili življenjski standard delovnega človeka. Če bodo uprave podjetij in sindikalne podružnice z vsemi aktivni usmerile vso dejavnost ravno v odpravljanje teh napak in pomanjkljivosti, smo lahko prepričani, da ne bo toliko povpraševanja po novi delovni sili za rudarstvo, marveč bomo plan izpolnili s svojimi lastnimi silami, vso razpoložljivo delovno silo pa vključili v preostali delovni proces.

Geslo vseh uprav podjetij, vseh sindikalnih forumov in vsakega člana delovnega kolektiva mora biti, da bo dajal od sebe vse v korist skupnosti, ker le na tej podlagi bo skupnost lahko dajala in zadostila vsem njegovim potrebam. Za leto 1948. mora veljati geslo maršala Tita: V nastopajočem letu mora vsak naš delovni človek vložiti vse sile pri izpolnjevanju svojih dolžnosti. V tem letu moramo spraviti na minimum, če ne popolnoma likvidirati razne pomanjkljivosti in nedisciplino.

Trboveljski revirji so proslavili 30 obletnico Sovjetske armade

30 obletnico Sovjetske armade so v Trbovljah proslavili s svečano akademijo, ki jo je priredila Zveza borcev. Proslava je bila v soboto, 21. februarja zvečer v Delavskem domu in je bila združena s počastitvijo spomina Narodnega heroja Janka Premrla - Vojka in partizanskega pesnika Kajuha. Proslavi so prisostvovali predstavniki vseh množičnih organizacij, zastopniki JA in številno občinstvo. Predsednik mestne Zveze borcev Trbovlje - Bahor Matija - je otvoril proslavo in naglasil velik pomen obletnice Sovjetske armade. Rudarska godba je zaigrala sovjetsko himno, nato pa je podpredsednik okrajnega odbora Zveze borcev podal referat. Recitacije in pevec Zarje so izpopolnili akademijo z izbranimi točkami, najlepša je bila zadnja, ob tabornem ognju.

Iz volitev v organe ljudske oblasti, morajo priti ljudje, ki se v polni meri zavedajo vseh nalog, ki stoje pred našo skupnostjo

Lani smo imeli volitve v krajevne ljudske odbore, s katerimi smo občutno popravili političen in socialni sestav odborov v ljudskih odborih. Podvzeti so bili ukrepi, da bi se krajevni ljudski odbori bolj zavedali, da so organ oblasti na svojem terenu, da bi se čim bolj osamosvojili v gospodarskih, finančnih in drugih zadevah lokalnega značaja. Sedaj pa, ko imamo razpisane volitve tudi v okrajne ljudske odbore, gre za to, da bi to isto izvršili tudi v okrajnih organih oblasti. Te volitve so bile že skrajno potrebne in neodložljive zadeve. Na okrajne ljudske odbore padajo vedno večje naloge in odgovornosti, ki jih ne moremo prepustiti bolj ali manj slučajnim ljudem, kakršni so ostali še iz prvih volitev leta 1945. Delo je oteženo tudi takim ljudem, ki jih višji organi oblasti in političnega vodstva postavljajo za vodstvene osebe v okraju, ker niso na teh položajih po volivnosti. Sedanji izvršilni okrajni odbori niso vedno v najboljšem sestavu, plenarni okrajni ljudski odbori pa še celo ne, poverjeniki nimajo nobene pomoči od ostalih članov, ljudski odbori kot celota niso aktivno pritegnjeni k vsemu gospodarjenju v okraju.

Večina plenarnih članov odbora niti nima nobenega vpogleda v delo krajevnih odborov, ker v večini primerov niso člani in funkcionarji krajevnih odborov, da o tem sploh ne govorimo, da sedanji okrajni odbori že davno niso več v svojem polnem sestavu. Nekateri so se oddaljili bodisi, da so se naveličali, bodisi da po svoji gospodarski razredni pripadnosti nasprotujejo liniji Ljudske fronte in gospodarski politiki ljudske obla-

sti, mnogi drugi so bili klicani na razne druge dolžnosti. Skratka, postala je že prav pereča zadeva, kako priti do takih okrajnih ljudskih odborov, ki bi po svojem demokratičnem volivnem načelu in svoji sposobnosti ustrezali tem velikim in odgovornim nalogam upravljanja in gospodarjenja v okraju. Zato je bilo nujno potrebno pripraviti volitve ne glede na mnoge in težke tekoče naloge.

Stojimo na stališču, da so ravno spričo takih težkih nalog in raznih nevednosti, ki se jim je treba očitno upreti, najbolj pokaže prava demokratična ljudskost naše oblasti. To se je v veliki meri pokazalo pri volitvah v krajevne ljudske oblasti, pri katerih smo se jasno in odločno postavili po robu raznim oportunističnim nastojem in pojmovanju, da je v času volitev treba samo gladiti, odlagati z dnevnega reda izvrševanje nevednih nalog in samo zadovoljevanje razne želje in potrebe. To bi bila čista demagogija, ki bi nikakor ne služila utrjevanju ljudske oblasti, njeni avtoriteti in seznanjanju širših množic z vso resnično stvarnostjo, z vsemi težavami vrod. »Železo se kuje v ognju«, pravi že star pregovor, in to načelo velja tudi za nas. Iz volitev v organe ljudske oblasti morajo iziti ljudje, ki se v polni meri zavedajo vseh nalog, ki stoje pred našo skupnostjo, ki se bodo teh nalog lotili z vso odločnostjo, zavedajoč se odgovornosti pred volivci. Vsa naša skupnost se prav tako zaveda teh nalog in vseh težav, ki jih je treba premagati zato, da bi, čeprav po trnjevi poti, gotovo prišli k cilju, ki si ga želimo.

(Iz govora predsednika vlade LR S tova. Mihe Marinka v Ljudski skupščini LRS 16. II.

Določitev volivnih enot za volitve ljudskih odbor- nikov okrajnega ljudskega odbora Trbovlje

Okrajna volilna komisija v Trbovljah je po I. odstavku 13 člena v zvezi 11. in 12. člena Zakona o volitvah odborov LRS in v zvezi z Ukazom Prezidijskega ljudskega skupščine LRS o razpisu volitev ljudskih odborov v okrajne odbore

določila

obseg in razdelitev volivnih enot za okraj Trbovlje.

Okraj Trbovlje ima 25 krajevnih ljudskih odborov, ki so razdeljeni na 70 (sedemdeset) volivnih enot in sicer:

MLO TRBOVLJE

je razdeljen na 15 volivnih enot

Prva volivna enota

bivši KLO Klek, z izjemo enega okolišja, ki spada pod KLO Kotredež. Meja poteka od hiše Čada, zajame levo in desno stran ceste proti Praprečam, obseže celotno vas Prapreče (z izjemo hiš, ki spadajo pod KLO Kotredež), naselji Sv. Planina in Planinska vas, razen hiše Turnšek, Planinska vas 13 (do Lesarja poteka nato po grebenu in vsebuje naselje Klek do Lok št. 21, 494).

Druga volivna enota:

pri Gaberskem desno in levo stran glavne ceste in gre do Trbovelj, vključno številke 76, 175, poteka dalje do hiše Lesar Jakoba v Planinski vasi št. 1, vključuje v Čečah hiše številke 52, 181 in 43 do izolirnice.

Tretja volivna enota:

celotno prvo in drugo četrt MLO Trbovlje. Meja poteka pri izolirnici, vključuje v Čečah Lekše in Kozince, zajame vse hiše v Ojstrem, razen hiš št. 19, leče dalje pod dnevnim kopom Neža, obsega hišne številke 18, 484 in 15 levo in desno stran ceste proti kopalnici, gre po desni strani potoka mimo Leskovarja na glavno cesto, kjer zajame desno in levo stran do hiše Roza Loke 320 in vključuje še Loko cerkev in hišo Kranje v Lokah št. 84.

Četrta volivna enota:

Meja gre od hiše Božič v Lokah št. 64, dalje po desni strani ceste vključno hiš Lisac iz Loke 409 in Medvešek iz Lok 536, na cesti proti Kleku zajame hišo Čada in Kurnik Martina, zajame ves Globušnik s hišo Loke št. 9 in izvzame v Lokah hišo št. 21.

Peta volivna enota:

od mestne kopalnice levo stran potoka do vključno hiš Klenovšek iz Loke 541, Mervar Loke št. 319, 262, 18, zajame nad Podbregarjem kolonijo, zajame hišno številko 478, gre po levi strani ceste, kjer se izogne Podbregarja, zajame nad Podbregarjem kolonijo, hiše v Lokah št. 476, 492, 516, 517 in gre naprej do kopalnice, kjer vsebuje še hišo Turnšek, Trbovlje št. 151.

Šesta volivna enota:

ozemlje bivšega 6. kvarta. Meja gre od gostilne Podbregar do rudniških hiš v Lokah št. 410, 384, 383, 376, 271, 266, 510, 281, 280, prav do gostilne Razberger, uporabi desno stran ceste, na kateri se vključuje hišo Podbregar, Loke 469.

Sedma volivna enota:

Dnevni kop Neža, zajam ev Lokah št. 173, 496, 520, 60, gre po desni in levi strani ceste proti Tereziji, kjer zajame še hiš št. 333 in 334.

Osma volivna enota:

Meja gre od fizikalnega doma po desni in levi strani ceste, do Poklakovske mesnice, zavije ob potoku nazaj, ter gre po levi strani potoka, kjer zajame Loke 417.

Deveta volivna enota:

Meja poteka po levi in desni strani ceste skozi Petelinovo vas proti Tereziji, vključuje Loke 301 in Delavski dom na Tereziji. Gre po levi in desni strani ceste skozi Kurjo vas proti Lesjaku, od tod po levi strani ceste do Fortoja na Vodah in vključuje v Lo-

keh še hišne številke 373, 293, 88 in 500.

Deseta volivna enota:

Gre od rudniškega konzuma po levi in desni satranci glavne ceste do Razpotnika, dalje po vzpenjači do tretje etaže, zajame levo stran tira do Polaja, vključuje v Lokah hiš št. 315, 272 in 67 ter poteka po levi strani ceste vključno do rudniške restavracije in opekarnice.

Enajsta volivna enota:

zajame do vključno rudniške opekarnice hišne št. 323, 324, 51, gre po desni strani ceste do Kurje vasi, obsega hiše Ameršek, Grčar, poteka do čira Terezija-Gujda, zajame v Lokah št. št. 413, 412, 368, 348, rudniški kompresor in pride nazaj do rudniške opekarnice.

Dvanajsta volivna enota:

Obsega od rudniške opekarnice levo stran tira do hiše v Retjah št. 134, poteka po levi in desni strani ceste skozi Zabojo vas proti Gujdi in vključuje v Lokah hiš št. 444, 580 in 582.

Trinajsta volivna enota:

levo stran tira do vzpenjače, gre dalje proti tretji etaži, vključuje v Retjah hiš št. 47, 95, 3, 430, 129, 137, 94, krene do Bukove gore in zajame v Retjah hiš št. 73, 155, 106, 126 in 127.

Štirinajsta volivna enota:

obsega naselje Doberno, zajame Limberd in Retje (vključno samska hiša Retje 10.)

Petnajsta volivna enota:

naselje do vključno Retje štev. 41 do Sušnika, poteka naprej po levi strani potoka do Save, gre nato po levi strani Save do železniškega predora in vključuje Retje štev. 225, vso Prapreško kotlino ter izvzame v Retjah hiš. štev. 94.

KLO HRASTNIK

Prva volivna enota:

naselje Studence in del naselja Ojstro. Na vzhodu meji na potok Boben, poteka od meje KLO Čeče pri Ravni-karjevem mostu do mosta pri Birtiču, na jugu vključuje hiše št. 117, 96, 178, 9, 10, 54, na zapadu meji na MLO Trbovlje.

Druga volivna enota:

rudniško kolonijo na levi strani potoka Boben, do mosta pri Birtiču, na vzhodu meji na KLO Dol pri Hrastniku.

Tretja volivna enota:

strnjeno naselje Log, vključno hiš št. 93, 182, 26, 188, 187, 5, 269; na vzhodu meji na potok Boben, od mosta pri Birtiču do napajališča rudniške lokomotive.

Četrta volivna enota:

naselje Praprečno, Plesko, hiše na levi strani potoka Boben, od mosta pri Birtiču do Rukel mosta in hiše na desni strani potoka Boben, od napajališča rudniške lokomotive do Rukel mosta.

Peta volivna enota:

naselje ob meji KLO Dol pri Hrastniku, ter nato hiše na obeh straneh potoka Boben, do kemične tovarne, tako da vključuje še hiše št. 66, 67, 68 in 69.

Šesta volivna enota:

delavsko naselje steklarne, naselje Draga, vključno štev. 225, 23 in naselje Podkraj od meje KLO Dobovec do meje KLO Radeče.

Sedma volivna enota:

delavsko naselje steklarne, naselje Draga, vključno št. 225, 24 in naselje Podkraj od meje KLO Dobovec do meje KLO Radeče.

Deveta volivna enota:

Obsega stanovanjsko kolonijo kemične v Zavrju vključno hiše št. 35 in 51, Sv. Jurij in Krnice, Podkrnice, Savna peč.

KLO ZAGORJE

je razdeljen na 6 volivnih enot.

Prva volivna enota:

Naselje Toplice (hiš št. 171, 172, 199, 86, 189, 205, 134, 23, 22, 152, 21, Skrinjar 196, 198, 187, 80, 24, 25, 26, 27, 74, 95, 28, 106, 200, 258, 18, 75, 174, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 192, 195, 203, 205, 41, 20, 99, 100, 177, 178, bosanska hiša 19, 55, 157, 150, 14, 13, 15, 12, 193, 201, 202, 203, 204, 207, 209, 210, 211, 212, 40, 166, 179).

Druga volivna enota:

Naselje Toplice (hiš št. 9, 10, 11, 141, 142, 6, 154, 8, 1, 2, 147, 130, 153, 148, 149, 137, bosanska hiša, na šolstvu, Vine (hiš št. 1, 2, 3, 4, 5, 6).

Tretja volivna enota:

Prostor Toplice in Zagorje od rudniške kolonije, ob cesti od Sluge do pošte, dalje od glavne ceste do kolonije, taborišče, hiše ob železnici in ob glavni cesti, od Toplice do Sluge. Toplice hiš št. 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 83, 85, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 132, 133, 167, 34, 32, 35, 36, 81, 29, 31, 30, 129, 88, 49, 77, 78, 82, 98, taborišče, dve leseni in dve zidani baraki, (Zagorje), hiš št. 131, 33, 134, 163, 147, 13, 62, 61, 67, 92, 32, 91, 90, 99, 143, 115, 16, 113, 82, 97, 139, 124, 36, 71, 63, 45, 35, 65, 45, 63, 69.

Četrta volivna enota:

Zavzema prostor ob cesti od prosvetnega doma, hotela Kum in okolice ter obsega naselje Zagorje od gostilne Ranzinger pri nogometnem igrišču, vodi ob cesti do postaje NM. Zagorje (hiš št. 7, 8, 9, 10, 18, 19, 20, 54, 75, 76, 22, 85, 12, 14, 6, 3, 4, 5, 1, 2, 15, 79, 116, 108, 106, 105, 104, 151, 114, 88, 96, 89, 125, 162, 160, 165, 168, 170, 172, 177, 167, 80, 40, 148, 146, 166, 142, 31, 148, 72, 128, 60, 64, 144, 44, 122, 150, 152, 127). Dolenja vas (hišne št. 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 40, 50, 51, 52, 53, 55, 66, 54, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68 in Piki).

Peta volivna enota:

Zagorje (hiš št. 157, 156, 153, 1, 21, 77, 115, 165, 22, 11, 23, 24, 25, 26, 113, 136, 137, 138, 46, 121, 141, 140, 120, 145, 132, 133, 135, 30, 73, 43, 27, 28, 29, 171, 123, 175). Dolenja vas (hišne št. od 1 do vseh št. 30).

Družina (hišne št. 1, 2, 3, 4).

Šesta volivna enota:

Naselje Sele (hišne št. 20, 21, 24, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 41, 42, 43, 46, Potočka vas hiš št. 44, 10 Selo št. 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 22, 23, 24, 36, 37, 38, 39, 40, 45, 1, 2, 3, 4, 15, 16, 25, 26, 27, 28, 29, 87, 81, 86, 96.

KLO RADEČE

je razdeljen na 5 volivnih enot.

Prva volivna enota:

naselje Podkraj (v kolikor spada pod MLO Radeče do radeškega mostu), Radeče (levi breg — od savskega mostu do tovarne Izolit).

Druga volivna enota:

naselje Radeče (desni breg od hiše Sušina, ki stoji nasproti graščini Hotemež, gre po desnem bregu do tovarne Izolit).

Tretja volivna enota:

naselje Hotemež, Rudna gora, Brunska gora, Brumk.

Četrta volivna enota:

naselje: Njivice, Jelovo, Žebnik, Močilno, Dobrava.

Peta volivna enota:

naselje Svitno, Sv. Janež, Jagnjenica, Cimerne, Stari dvor in Studence.

KLO LOKE - KISOVEC

je razdeljen na 3 volivne enote.

Prva volivna enota:

Loke (od hišne št. 16 do hiš št. 59). (Spodnje Zavine, Pušavo, Šemnik) hiš št. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 25.

Druga volivna enota:

naselja Kisovec, Ribnik, Stražovlje.

Tretja volivna enota:

naselje Loke (od hišne št. 1 do 15). Podkraj, Čolnise, Vrh.

KLO LOKA PRI ZIDANEM MOSTU je razdeljen na 3 volivne enote.

Prva volivna enota:

naselja Loka, Sv. Peter, Čelovnik, Zirovnica.

Druga volivna enota:

naselja Račica, Radež, Podgrad.

Tretja volivna enota:

naselje Lokavec.

KLO ZIDANI MOST

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselje Zidani most in Sv. Peter.

Druga volivna enota:

naselja Veliko Širje, Marija Širje, Suhadol.

KLO DOL PRI HRASTNIKU

je razdeljen na tri volivne enote.

Prva volivna enota:

naselja Dol (levo krilo) Brnica, Sv. Stefan, Kal.

Druga volivna enota:

naselja Dol (desno krilo) Novi dol.

Tretja volivna enota:

naselje Kovk.

KLO ČEMŠENIK

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja Čemšenik, Doberljevo, Ržiše, Zabreznik (hišne št. 1, 3, 4).

Druga volivna enota:

naselji Jesenovo in Znojile.

KLO SV. JURIJ POD KUMOM

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja Sv. Jurij pod Kumom, Pungari, Cretež, Jazbine, Ravne, Vrh, Jesenova Ravan, Sopota, Podlesovje, Padož, Podpadež, Osrednek, Arlič, Stranski vrh, Borovak, Mali vrh, Se-rašit.

Druga volivna enota:

naselja Škledrovec, Stranski vrh, Laze, Planina, Zastopje, Rodež, Klenovik, Boršče.

KLO DOBOVEC

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja Dobovec, Skofja riza, Završje, Kozlova gora, Prusnik, Mital, Zasavje do Ribnika št. 62.

Druga volivna enota:

naselja Matica, Župa, Podkraj, Sitni kal, Rjutevica, Kum.

KLO KOTREDEŽ

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja Kotredež, Zgornje Zavine, Rove, Čebine.

Druga volivna enota:

Potoška vas (razen hiš št. 1, 2, 3, 5, 6, 44). Prapreče.

KLO DOLE PRI LITJI

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja Dobovica, Radgonea, Borje, Magolnik, Sopota, Lamovje, Zagod, Kraje, Zavrhi.

Druga volivna enota:

naselja Dole pri Litiji, Barinjek, Gornje in spodnje Jelenje, Selce, Slavna, Hude ravne, Brdo, Prevolje, Velika goba, Mala goba, Lubež, Čeplje, Gadnje, Prežanske njive.

KLO IZLAKE

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja Izlake, Zabreznik, Orehovi-na, Prhovec.

Druga volivna enota:

naselja Podlipovica, Šemnik (hišne št. 14 do 40, razen številke 25).

(Nadaljevanje na 8. strani)

Mladinske številke v naših rudnikih dajejo pobudo za uresničevanje plana ter so svetel vzor, kako je treba izvajati planske naloge

Kakor pred vse ostale množične organizacije, tako je tudi pred mladinsko organizacijo petletni plan postavil velike naloge. V prvem letu planskega gospodarstva je mladina izpolnila naloge, ki so se postavljale pred njo ter je tudi to. Tito v svojem novoletnem govoru posebno poudaril veliko vlogo mladine in ji dal posebno priznanje. Mladina okraja Trbovlje in ostalih rudnikov Slovenije je v tem delu doprinesla svoj velik delež z osnovanjem mladinskih brigad in števil po naših rudnikih.

Pomen mladinskih števil in brigad je posebno poudaril tov. Perovšek, predsednik GO LMS na zadnjem posvetovanju delavske mladine, ko je dejal: »Uvedba mladinskih števil ni samo velikega pomena za dvig produkcije, temveč so mladinske brigade in številke tudi velikega političnega pomena.« Zaradi tega, ker so one iniciativa za novi način dela ter kovačnica za usposabljanje novega jamskega kadra, in to mladega kadra, ki ga zahteva od nas razvoj naše industrije.

Ludvik Bokal, organizator in pobudnik prve mladinske številke 146 v Kočevju

Mladinske številke, ki so pokazale velike uspehe, so svoje izkušnje in znanje izmenjale na mladinski konferenci vseh števil v Zagorju 15. februarja. Mlade rudarje iz Slovenije je sprejelo Zagorje z veseljem in zahtevami. Zgodovinski dogodek, ki je bil ravno v Zagorju, kjer se je osnovala prva mladinska številka, je priznanje organizatorju, mladincu Ludviku Bokalu, priznanje Zagorski mladini in vsem ostalim. Na drugi strani pa je to dokaz, da je in bo mladina povsod iniciator naših uspehov v izgradnji boljše, lepše bodočnosti. Namen tega posvetovanja je bil, da se celovito izkušnje, ki so si jih pridobili mladinci teh števil na svojih delovnih, prenesajo v vse rudnike v Sloveniji in da se pospešijo ustanavljanje novih mladinskih števil in s tem dviga proizvodnja naših rudnikov, ki dajejo dragocene surovine za izpolnjevanje našega petletnega plana. Posvetovanje je pokazalo, da bodo mladinci naših rudnikov izpolnili svoje naloge stodoletno in še naprej. Tudi z vidom starejšim rudarjem, ki so jih v preteklih letih vodili, je bilo jasno, da so tudi oni, ki so bili v preteklih letih vodili, imeli v sebi veliko izkušnje in znanje, ki so jih pridobili v preteklih letih. Tako je precej ru-

ške mladine še neorganizirane, aktivni sami pa tudi niso dobro sestavljeni. Tako mežiški rudnik nima sekretarja LMS in je mladina brez enotnega vodstva. Slični pojav so tudi v rudniku Zabukovica, v Hudi jami in v Libovljah.

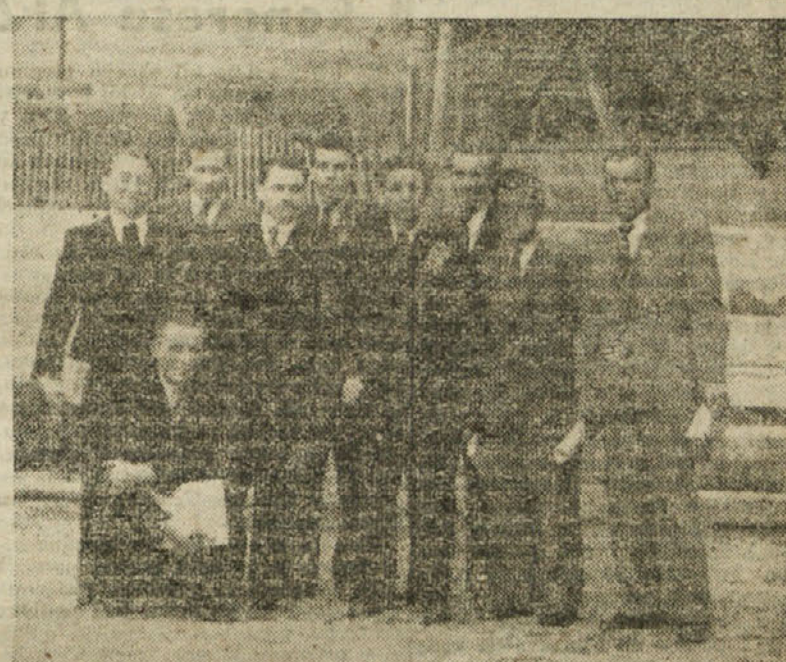
Velika napaka je tudi nepravilno pojmovanje nalog, ki se postavljajo pred aktivne Ljudske mladine v naših rudnikih. Razlaganje vsakdanjih dogodkov v svetu, mobilizacijsko delo med mladino za vključevanje v petletni plan in seznanjanje mladine z dnevnimi proizvodnimi nalogami, morajo biti osnovne naloge aktivov LMS v revirjih.

Kljub tem pomanjkljivostim in napakam pa so aktivni Ljudske mladine uspešno reševali postavljene naloge. Tako je bila v Zagorju 16. IX. 1947 ustanovljena prva tako imenovana »mladinska številka«, ki jo je organiziral tov. Bokal in je že v prvem mesecu obstoja dosegla velike uspehe, ki so vzpodbudili tudi organizacije Ljudske mladine po ostalih rudnikih, da so začele ustanavljati »Mladinske številke«. V Zagorju je sedaj že 5 »mladinskih števil«, v Trbovljah 3, v Hrastniku 3, v Idriji 4, v Kočevju, Kanižarici in Velenju pa po 1 »mladinska številka«. Rezultati, ki so jih te številke dosegle, so bili presenetljivi. Mladinska številka »Predstraža« v Zagorju je v oktobru 1947 presegla normo za 43 odstotkov, v januarja letos pa za 35 odstotkov. Številka 163 v Kočevju je v decembru 1947 presegla normo za 25 odstotkov, v januarju pa za 45 odstotkov. V Idriji je 1 »mladinska številka« v jaški »Delov« presegla normo za 74 odstotkov, druga pa za 76,2 odstotka. »Mladinska številka« v vzhodnem obratu Trbovlje, ki jo vodi tov. Zilnik, je izmed vseh »mladinskih števil« v Sloveniji najvišje presegla normo in sicer v oktobru za 87 odstotkov, v novembru za 75 in v decembru za 79 odstotkov, v januarja pa za 75.

Organizacija dela »mladinskih števil« je zelo pomembna in bo dala pobudo tudi ostalim rudarjem. Delovni čas je izkoriščen do poslednje minute, vodijo pa jih izkušeni rudarji, ki prenašajo svoje znanje na mlade in jih usposablja v dobre kvalificirane rudarske delavce. Najvažnejše pa je, da se mladi rudarji, ki delajo v »mladinskih številkah«, obenem tudi politično izgrajujejo in da se zavedajo, da je njihovo delo odgovor na poskušne reakcionarnih in imperialističnih močitev v inozemstvu, da bi zavrla delovni polet našega ljudstva.

Iz razprave po referatu tov. Hočevarja Janeza je bilo razvidno, da nekateri sindikalni funkcionarji kakor tudi uprave rudnikov nimajo pravega razumevanja za organizacijo in pomoč »mladinskih števil«. »Mladinske številke« v Hrastniku so odredili najtežja, oziroma najslabša delovna mesta, nasprotno pa uprava rudnika v Trbovljah, kakor tudi sindikalna podružnica nudi vso pomoč »mladinskih števil«. Zato je tu 1 »mladinska številka« 216 lahko dosegla najboljše rezultate v delu in je poleg tega uspešila tudi tri priučene kopače. Prav tako dobro uspevajo »mladinske številke« v Idriji in visoko presegajo norme. Uprava je tu organizirala tečaj za kopače, kar je storila tudi uprava rudnika Kanižarica. »Mladinska številka« rudnika Velenje je kljub vsem ovicam visoko presegla normo. Ta »mladinska številka« ima najslabše delovno mesto v rudniku, poleg tega pa tudi slabo orodje in druge delovne pogoje.

Predstavniki »mladinskih števil« iz vseh rudnikov Slovenije so na tem posvetovanju izmenjali svoje izkušnje v delu in so si bili edini, da morajo »mladinske številke« poleg dnevnih nalog v preseganju norme — povečati več pažnje politični vzgoji mladine in njenemu dnevnemu spoznavanju planskih nalog. V tem smislu so tudi soglasno sprejeli predlog glavnega

Člani »Mladinske številke 216 Vzhodnega obrata Trbovlje, kot najboljši mladinski aktiv, so prejeli na konferenci v Zagorju prehodno zastavo.

odborna LMS in napovedali tekmovalne vse vsem rudarjem mladincem v Jugoslaviji. V tem tekmovalstvu bodo skušali zajeti čimveč mladine v »mladinskih številkah«, vzgajali bodo nove kvalificirane rudarje in se politično izgrajevali. Poleg tega so s posvetovanja poslali pozdravna pisma tovarišu Titu, Centralnemu komiteju Komunistične partije Slovenije in predsedniku vlade LRS.

V imenu GO LMS, je tovariš Perovšek izročil prehodno zastavo mladinskemu aktivu rudnika Trbovlje, ki je najbolje organiziral »mladinske številke«. Tudi številni drugi aktivni in posamezniki so prejeli v znak priznanja lepe knjižne nagrade, med njimi sta tudi Tomaž Horvat, štirikratni

udarnik iz rudnika Mežica in Ludvik Bokal, organizator prve »mladinske številke« v Sloveniji.

Mladinsko vodstvo v obratih in rudniški sekretariati LMS morajo polagati posebno pažnjo na razvoj »mladinskih števil«, v prvi vrsti morajo voditi račun s pomočjo sindikalnih podoborov o napovedanem tekmovalstvu ter gledati, da se rezultati točno odpošiljajo.

Ker je mladinska številka tudi velikega pomena za uvedbo novega načina dela, ji moramo posvečati čim večjo pažnjo, in to strokovna ali pa sindikalna vodstva. Tako bomo vodili pravilno politiko za dvig našega mladega jamskega kadra in izvršitev naših planskih nalog.

Deavnost mladinskega aktiva papirnice Radeče

Ni še dolgo tega, odkar se je formiral mladinski aktiv v papirnici Radeče. Takoj po ustanovitvi aktiva so se izvršile volitve, na katere so vsi mladinci prišli z veseljem in z namenom, da bodo iz svoje sredine izvolili res take funkcionarje, ki jih bodo pravilno vodili v bodoče.

Dobro mesec je od tega, kar se je formiral aktiv, pa že lahko beležimo ogromne uspehe mladine papirnice. Glede gradnje združnega doma v Radečah so mladinci že na prvem sejanju, ki je bil po volitvah, razpravljali, kako bi pomagali pri gradnji združnega doma. Tov. predsednik je predlagal, da bi si zadali obveznosti, koliko bi napravili v drugem letu petletke. Ta predlog so mladinci sprejeli, ter si takoj zadali sledeče obveznosti:

1. Da bodo v letu 1948 dali 4 kulturno-prosvetne prireditve.
 2. Vsak mesec bodo dali 100 prostovoljnih ur pri gradnji združnega doma.
 3. Mladinci v ključavničarskih delavnicah bodo začeli delati inštalacijski material za združne demove.
 4. Ustanovili bodo brigado, v katero se bodo vključili vsi mladinci in člani sindikata, kateri bodo šli pomagati na teren kmetom. V to brigado se bodo vključili tudi kovači in šivilje, ki bodo v svoji stroki pomagali našemu podjetlju.
- Na dan obletnice Sovjetske armade 23. februarja 1948 so mladinci aktiva papirnice sodelovali pri akademiji, ki jo je priredila Zveza borcev v Radečah. Pri tej akademiji so mladinci sodelovali tudi s svojim programom ter s svojo mladinsko godbo.

Predvo vno zborovanje v Trbovljah

V nedeljo 22. februarja je bila v Delavskem domu v Trbovljah konferenca aktivov OF, kjer so bile podane smernice za predstojajoče volitve v okrajne ljudske odbore in obrazložitev novega sistema preskrbe, kakor tudi vezanih cen. Konferenci, na kateri je bilo preko 500 aktivov, ki so dobili dragocene smernice za delo na terenu, je prisostvovala tudi minister tov. Lidijsa Šentjurec.

Konferenco je otvoril sekretar okrajnega odbora OF tov. Ribič Ljudek, ter podal besedo ministru tov. Lidijsi Šentjurtčevi, ki je v izčrpnem referatu nakazala določanje gospodarske

naloge. Po zaidjučku referata se je razvila živahna diskusija, v kateri je tov. minister odgovorila na postavljena vprašanja, tako da je lahko vsakdo dobil jasno sliko. Z zavestjo smo odhajali domov, da bomo čim bolj izvedli volitve in položali vsem našo enotnost in pripravljenost čim uspešneje izvesti postavljene naloge, predvsem organiziranje priprav in samo izvajanje novih uredb zvezne vlade.

Citaite, širite in dopisujte
v naš list
»ZASAVSKI UDARNIK«

Pred 8. marcem, mednarodnim dnevom žene

Žene okraja Trbovlje za izpolnjevanje sklepov II. kongresa AFŽ

8. MAREC

8. marec, praznik vseh naprednih žena v svetu, ima že svojo zgodovino. Oj leta 1910. ga praznujemo kot borbeni dan žena, ki so aktivno sodelovale v boju za pravice delovnega človeka, za enakopravnost žene, ki danes nadaljujejo borbo za pravice vsega človeštva, borbo proti imperialističnemu barbarstvu, borbo za dokončno zmago demokracije in za vzpostavitev pravičnega mira v svetu. 8. marca 1914. so žene Nemčije demonstrirale proti aretaciji velike borke za uresničenje prave demokracije, Roze Luxemburg. 8. marca leta 1917 so žene Leningrada zahtevale, da se moške vrnejo s fronte, da se prekine krivična imperialistična vojna carske Rusije. 8. marec smo praznovali jugoslovanske žene v narodno osvobodilni borbi, praznujemo ga po osvobodilni skupno z 80 milijoni žena vseh narodov, ki so vključene v Mednarodno federacijo žena.

MDFŽ postaja od ustanovnega kongresa v letu 1945 vedno močnejša sila napredka v borbi za mir in demokracijo. Na vseh svojih zasedanjih podaja analizo mednarodnega položaja in vedno bolj se potrjuje pravičnost njene linije, ki jo izraža na teh zasedanjih in v svojem delu. Njen krog stalno narašča, stalno vstopajo nove članice. Danes je v članjenih v MDFŽ med drugimi tudi že 6 angleških ženskih organizacij, žene južne Koreje, iranske, afriške žene. MDFŽ si je priporila pravico prisostvovati sejam Ekonomsko-socialnega sveta pri OZN.

Ker se reakcionarne sile boje naraščajoče moči MDFŽ, ustanavljajo kot protitež nove ženske organizacije. Leta 1947 se je vršil v Parizu kongres meščanske in socialne unije žena, ki pa ni razpravljala o borbi proti fašizmu, o borbi za demokracijo, ampak skušal odvrniti pozornost žena od njihove glavne naloge, borbe za mir. Te organizacije nimajo množične zaslombe, podpirajo jih reakcionarne sile. Tako je edini namen te organizacije, razbiti enotnost žena, članic MDFŽ. Toda njihovo delo je zaman. Žena, ki se je enkrat osvobodila verig suženjstva, se ne bo ponovno pustila vkovati vanje in bo branila svojo svobodo, četudi za ceno lastnega življenja; žene, ki se še mora boriti za svoje pravice in s tem za pravice delovnega človeka, ne more nihče odvrniti od njene borbe.

Na zadnjem zasedanju Izvršnega odbora MDFŽ v Stockholmu v septembru 1947 so članice podale poročilo o delu organizacije v času od prejšnjega zasedanja, prikazale delo doma, v njihovih državah, analizirale mednarodni položaj in v zvezi s to analizo postavile pred vse žene sveta največjo nalogo, borbo za mir.

Delo mednarodne reakcije postaja vedno ostrejša in drznejša. S pomočjo svojih najetih advokatov skušajo na razne načine, z navidezno pomočjo v vojni prizadetim državam, zaslužiti vse narode sveta. Za ceno majhnega dolarskega posojila hočejo diktirati gospodarski razvoj drugih držav, ali bolje rečeno, gospodarski propad drugih narodov. Nekatere države so zaradi izdajstva svojih kapitalističnih krogov poklekile pred ameriškim dolanženjem, toda demokracije države niso prodale svojih narodov in ponosno, čisto s težkimi žrtvami grade svojo gospodarsko neodvisnost. Ker mednarodni reakciji razni poskusi niso uspeli, ker niso mogli upogniti demokracijskih sil, se poslužujejo drugih podlih sredstev. Kako poteka dostavljanje strojev na račun reparacij, kako zavlačujejo ZDA vrnitev našega zlata itd. Kdo je kriv zločinskih zverstev, množičnih umorov in gorja v Grčiji, kdo forsira in pomaga v bojih proti demokracijskim silam Indone-

15. februarja je bil okrajni plenar AFŽ, katerega namen je bil seznaniti žene s pomenom II. kongresa AFŽ v Beogradu in z nalogami, ki sloje pred našo žensko organizacijo. Plenuma se je udeležilo 88 žena iz vsega okraja. Žal niso bili zastopani vsi odbori AFŽ. Nekatere tovarišice imajo do konferenc v okrajnem merilu še vedno nepravilen odnos in ne morejo ali nečejo razumeti, da so take konference nujne za izvrševanje nalog, njim samim pa znatno olajšanje njihovega dela, ker jim konkretno nakažejo, kako izvrševati naloge. Pogrešale smo tudi članice sindikatov, kljub temu, da so bile preko okrajnega sindikalnega sveta pravočasno obveščene. Plenuma se je udeležila tudi sekretarka Glavnega odbora tovarišica Mima Zupančičeva.

Plenum je otvorila tov. okrajna sekretarka, ki je nato podala poročilo o II. kongresu in podrobno razčlenila vse naloge, ki jih drugo leto petletke postavlja pred nas. Treba je odločno pristopiti k mobilizaciji vseh žena v borbi za mir, predvsem onih žena, ki so v borbi sodelovale, ki pa danes stoje ob strani, šestkrat iz govorom, da so že dovolj naredile, češ sedaj pa naj druge delajo. Človek je dolžan delati za skupnost, dokler mu to njegove fizične in umske moči dopuščajo, je dejal maršal Tito na drugem kongresu; tega se mora zavdati vsak delovni človek, vsaka žena. Mobilizirati je treba tudi one žene, ki iz nevednosti in nerazumevanja še stoje ob strani. Da nismo teh žena že pritegnile v delo, so največ krivi naši odbori, ki niso znali pravilno pristopiti k tem ženam ali pa se sploh niso zanimali zanje in mirno dopuščali, da so zapadle vplivu nasprotnikov.

Druga najvažnejša naloga je posvetiti vse sile dvigu kmetijstva, najti intenzivnejše sodelovanje žena pri reorganizaciji in ustanavljanju zadruge in gradnji zadrugnih domov. Da bo to delo uspešno, je treba sestaviti konkretne načrte in jih dosledno izvajati.

V centrih moramo skupno s sindikati vključiti novo žensko delovno silo v proizvodnjo in skrbeti za zaščito žene delavke, delavke matere.

Naša mladina mora biti vzgojena v duhu nove Jugoslavije, naši otroci mo-

zije, Kine, Vietnamci? Kdo nosi odgovornost za brezobzirno izkoriščanje žena v Iranu, kdo je povzročitelj bednega človeka, nevrednega življenja kolonialnih narodov? Kdo izživa na mejah Grčije, kdo je diktiral odstranitev zastopnikov ljudstva in vlad Italije in Francije? Tisti, ki so krivi vsega gorja, izkoriščevalci delovnega ljudstva, netilci nove vojne, krvniki svobodoljubnega človeštva.

Njihovo rovarjenje postaja vse drznejše, ne izbirajo sredstev. Toda moč demokracijskih sil se iz dneva v dan utrjuje, iz dneva v dan narašča. Borba med taborom reakcije in taborom napredka postaja ostrejša. Zmaga v tej borbi pa je odvisna od nas vseh, od vsakega posameznika. Čim številnejše in čim bolj strnjene bodo naše vrste, tem večja bo naša moč. Žena, ki je v vsaki vojni vihri najbolj prizadeta, ker mora žrtvovati svoje najdražje, in v največjem pomanjkanju skrbeti za svoje najmlajše, je prva poklicana, da pomnoži vrste borcev za mir. Slehernó ženo mora spremljati zavest, da z aktivnim sodelovanjem pri gospodarskem utrjevanju države, z razkrinkavanjem vseh akcij svetovnega imperializma, prispeva k uspehu naše petletke, utrjuje s tem demokracijske sile in doprinaša svoj delež v borbi za mir. Zato naj ob letošnjem 8. marcu ne bo žene, ki ji je mar sreča in blagostanje njenih otrok, ki bi še ostala izven naših vrst, ki se ne bi vključila v mogočno silo napredka MDFŽ.

rajo biti dostojni državljani Titove Jugoslavije. Za čim popolnejšo vzgojo je nujno tesnejše sodelovanje šole in doma, skupno reševanje vseh vzgojnih problemov in odtegnitev naših otrok iz vpliva naših nasprotnikov, ki bi nam radi zastrupljali in odtujevali našo mladino.

Z izpolnjevanjem vseh teh nalog bomo utrjevale našo državo, utrjevale demokracijske sile in vodile neizprosno borbo proti vsem netilecem nove vojne, ki bi radi preko trupel naših sinov in hčera v svoje zlate gradove. Z doslednim razkrinkavanjem njihovih podlih dejanj moramo v najodločnejšo borbo za mir. Zato naj bo 8. marec dan mobilizacije vseh žena v boj za trajen, pravičen mir, za izkoreninjenje vseh reakcionarnih sil.

Po referatu tov. sekretarke so žene razpravljale o raznih gospodarskih in vzgojnih vprašanjih. Razprava je bila živahna, vendar je včasih zašla preveč v obravnave osebnih problemov. Pokazala pa je, da si naše aktivistke večkrat same niso na jasnem o pravičnosti ukrepov naše oblasti in iz tega nujno sledi zaključek, da so neobhodno potrebni večkratni skupni sestanki ali seminarji, bodisi v okrajnem merilu ali po sektorjih, zakaj le takrat, ko bodo naše aktivistke popolnoma razumele naš razvoj, bodo lahko s prepričevanjem in prevzgojo uspešno delovale.

Plenum je ob zaključku poslal resoluciji GO AFŽ in IOOF in sprejel sledečih 8 sklepov:

1. V vseh krajevnih odborih bomo na masovnih sestankih seznanile žene s pomenom in nalogami, ki jih je pred nas postavil II. kongres, naredile konkretne sklepe in vodile kontrolo za njihovo izvajanje.

2. Utrdile bomo našo organizacijo, vključile vanjo vse zavedne delovne žene in jih aktivizirale ob nalogah krajevnih planov, katerih del bomo prevzele nase. Do 8. III. bomo organizirale gospodarske aktivne.

3. V centrih bomo vključile v naše odbore članice sindikatov in v tesnem sodelovanju s sindikati skrbale za zaščito žene delavke in za vključevanje nove ženske delovne sile v proizvodnjo.

4. Da izpolnimo najvažnejšo nalogo drugega leta petletke, to je dvig kmetijstva in njegovo vključevanje v izgradnjo socializma, bomo s kulturno-prosvetnim delom vključile čim več žena v aktivno sodelovanje pri gradnji zadrugnih domov in pri tem delu naredile 20.000 delovnih ur. Ker se žene centrov zavedamo važnosti gradnje zadrugnih domov, bomo zbirale opeko na rudniških izsiph.

5. Skrbele bomo, da ne bo ostal neobdelan noben koček zemlje in da bo 100 odstotno izpolnjen setveni plan KLO-ov. Žene centrov se obve-

zujemo, da bomo z delovnimi četami sodelovale pri gradnjah v centrih in tudi pomagale z delovno silo kmetijskim predelom.

6. Vestno bomo reševale vse socialno skrbstvene probleme in utrđile socialno zdravstvene svete v KLO-ih: St. Gotard, Čemšenik, Izlake, Miše, Loke-Kisovec, St. Lambert, Kotredež, Dole pri Litiji, Vrhovo, Radeče, Breg, Loka p. Zidanem mostu, Murno, Turje, Dol pri Hrastniku, Čeče, Gabersko, Urh, Dobovec.

7. Z vso pozornostjo bomo čuvale in bdele nad vzgojo naših otrok, da bodo zavedni, dostojni državljani naše ljudske države. V ta namen se bomo tesneje povezale z mladinsko in pionirsko organizacijo in šolo.

8. Skupno z vsemi naprednimi ženami sveta bomo vodile vztrajno borbo za utrđitev mira z največjim sovrastvom do imperialističnih vojnih hujskačev, z doslednim razkrinkavanjem njihovih podlih dejanj in namenov in z utrjevanjem demokracijskih sil sveta. Zlasti v tednu 8. marca bomo seznanile vse žene z mednarodno situacijo. Pomagale bomo demokracijski Grčiji s prispevki vseh vrst, da tako okrepijo demokracijsko borbo grškega ljudstva, ki je prav tako del borbe za svetovni mir.

Po plenumu se je vršil tečaj za aktivistke. Prijavilo se je 44 tečajnic, udeležilo pa 33. Na tečaju je podal tov. predsednik okrajne načrtno komisije referat o planskem gospodarstvu, kateremu so tovarišice sledile z velikim zanimanjem. Poleg tega je bil še organizacijski referat, referat o kulturno-prosvetnem delu in o statistiki. Po vseh referatih je bila živahna razprava, tako da so se tovarišice podrobno seznanile z marsikaterimi tekočimi problemi, bile s tečajem prav zadovoljne in ob koncu izrazile željo, da bi se tak tečaj večkrat vršil. Izjavile so tudi, da bodo tudi ostale žene zainteresirale za tečaj, ker so mnogo pridobile in jim bo v bodoče delo lažje. Okrajni OF je priskrbel tovarišicam prehrano, mestni AFŽ v Trbovljah pa prenočišča, tako da je bila tudi materialna stran tečaja dobro pripravljena.

Akademija DID v Hrastniku

V nedeljo 25. I. t. l. smo imeli priložnost videti naše najmlajše pionirke na odru. Dom igre in dela je že šestkrat v teku enega leta priredil s svojimi gojenci akademijo. Te akademije so v kraju že tako priljubljene, da so to pot zasedli gledalci v dvorani prav vse prostore do zadnjega kotička. Naše neumerne in požrtvovalne vzgojiteljice na čelu tov. Ocvirkova so naučile otroke kaj lepe prizorčke, deklamacije, narodna kola, rajalne vaje in pesmice. Tako deklacije kot dečki so nastopali nepriljubeno, prav kot da bi se kretali v svoji igralnici. Še radovedno so se ozirali v dvorano po mamicah in atekih. Kaj zato, če so se pri tem malo spodtaknili. Igrico so hitro ujeli in nadaljevali ter s tem samo dokazali svojo spretnost.

Dom igre in dela v Hrastniku

Iz življenja in dela naših rudnikov

Nalogi zagorskih rudarjev za izpolnjevanje plana

Vojne je konec, okupator je pregnan, ne bo se povrnil več. Ne bo nam porušil, kar si bomo s trudom zgradili. Močni smo. Dosti je bilo gorja in trpljenja. Še tista industrija, kar jo je zapustila stara Jugoslavija, je bila deloma uničena. Porušene tovarne, rudniki zaliti z vodo. „Kaj sedaj?“ se izprašujejo rudarji. „Kako naj začnemo?“ S praznimi rokami je težko začeti. „Samo z dobro voljo pa bo šlo.“ Vzpodbujajo demobilizirani borci. Začeti je treba boj, še težji boj kot je bil do sedaj, boj za obnovo domovine. Zavijajo si rokave, in s krampom ter lopato na rami se podajo v jamo. Delo je težko in naporno. Borba z vodo, ognjem, zruški in metanom, ki je največja nevarnost v jami. Res nevarno je življenje globoko pod zemljo. Počasi gre delo naprej. Strojev ni ali so pa pokvarjeni, kar je najbolj pereče vprašanje. Tudi te ovire se počasi rešujejo s neumornim delom, kovačev, ključavničarjev, varilcev in elektricarjev, ki so prvi pomočniki rudarju, brez katerih rudar ne more biti. Oni vzdržujejo ves pogon v jami in zunaj. Največje priznanje in tudi nagrade so zaslužili ti tovariši za svoje požrtvovalno delo. Delali so ponoči in podnevi, ob vsaki uri so bili na razpolago. Ni jim bilo težko vstati iz tople postelje, čeravno je zunaj padal dež ali sneg. Ako se je pokvarila sesalka, jo je popravil tovariš Celestina. Če kompresor ni dal dovolj zraka, je bil tovariš Moškon takoj pri njem kakor zdravnik pri bolniku. Zupan in Ravnikar sta pa skrbela, da so bile električne naprave vedno v redu. Z vsem razpoložljivim materialom so kovinarji storili vse, novatorji in racionalizatorji so izdelovali nadomestne dele za pokvarjene stroje. Med njimi so: Likar, Ludvik, Riter Jože, Ravnikar Polde, Majer Anton, Cencel Franc in Železnik Janez, ki so bili tudi proglašeni za udarnike in nagrajeni. Razno govorjenje reakcionarnih elementov, da brez pomoči inozemstva ne bo šlo, se ni uresničilo.

Rudnik je v polnem obratu. Voziček za vozičkom, napolnjen s premogom, prihaja na dan. Separacija ga sprejme v svoje nenasitno žrelo, ga čisti in pere. Vsak dan ga je več. Tekmuje se. Ne samo rudnik z rudnikom, ampak vsak posameznik se trudi, da čim več naredi, da se izboljša raven našega življenja.

Delamo v planskem gospodarstvu. Dotok delavcev je z dneva v dan

večji in s tem se dviga proizvodnja. Izpolniti prvi letni plan naše petletke je bila glavna naloga zagorskega rudarja. Dolgo se je bojeval vsak posameznik na polju dela z različnimi težkočami. Grafiko ni so kazali več ali manj dnevnega ali mesečnega uspeha. Ali končno mu je le uspelo 29. decembra 1947 izpolniti to veliko nalogo, ki jo je nosil v srcu vse leto, kljub temu, da je bil plan trikrat povišan. S tem je prinesel znaten delež k obnovi in izgradnji naše ljudske države, ki gre po poti v socializem.

Dnevi bežijo, prav tako tudi leta. Stanovanjski bloki za rudarje kar vidno rastejo iz tal. Gradi se zdravstveni dom. Frontovci so dali 4950 prostovoljnih ur pri gradnji tega doma, kar zneso okrog 56.000 din. Nešteto je bilo tudi drugih delovnih akcij, kakor popravila cest, kanalizacije, prostovoljno delo na kmetih itd.

Preskrba je dokaj dobra. Vodstvo rudnika in sindikalna podružnica skrbita za delavce, da dobijo izredne dodatke slanine, sladkorja in še druge predmete ter to brezplačno.

Mladina se udeležuje polnoštevno pri vseh delih, posebno se izkaže v rudniku. Ustanovile so se mladinske številke, ki visoko presegajo normo. Dobro se je izkazala številka 186 v obratu „Kotredež“ s tovarišem Bokalom in Slaparjem Jožetom na čelu. V obratu „Podstrana“ je najboljša številka 224, ki jo vodita mladince Mandele Franc in Balantič

Lado, saj naložita dnevno 30 do 35 vozičkov premoga. Norma je šest vozičkov za enega mladince na dan ali mladina jo prekorači, ker dela složno v medsebojni pomoči. Nekateri stari rudarji jo nekako čudno gledajo. Mladina uspešno izvršuje in premaguje vse ovire in težave. Po težkem in napornem delu ima dosti razvedrila. Ustanovljene so čitalnice, rdeči kotički, na razpolago ima radio, šah in še druge igre. Poleg tega obiskuje strokovne tečaje, kjer se teoretično in praktično usposablja. Večina jih sodeluje pri fizikalnem društvu, a najlepša panoga jim je nogomet.

Prvo leto Titove petletke je za nami. Zasavska industrija je lahko ponosna, ker stopa v prvih vrstah v armadi dela, ker je častno izpolnila svoje naloge, kljub težkemu in napornemu delu. Ako analiziramo uspehe v letu 1947, vidimo, da je še mnogo pomanjkljivosti. Dvigniti je treba do najvišje stopnje delovno disciplino, organizirati razne tečaje, izboljšati tehnične in higienske prilike na delovnih mestih, še tesnejše sodelovati z upravo in sindikatom, ker na ta način bomo lažje in bolj gotovo dosegli in presegli plan.

Ta izkustva, ki smo jih pridobili v prejšnjem letu, nam bodo kajipot v nadaljnjem delu. Naša dolžnost in dolžnost vsakega posameznika je, da z novim elanom in še z večjo požrtvovalnostjo prime za delo, da bodo naši uspehi še večji, da bomo zgled drugim, kaj zmore svobodno ljudstvo s svobodnim delom. L. J.

Obrat Podstrana je prvi pri izpolnjevanju plana

Podstrana mora biti prva! Zagrizeni odločni so Podstranci. Vidiš jih povsod skupaj. So kot ena družina, ki vedno razpravlja o problemih jame. Podstrana še ni velik obrat, a daje razmeroma več kot druge mnogo bolj razvite jame.

Ne smemo misliti, da tovariši iz Podstrane to prvo meslo dosegajo zato, ker jim je plan nizko odmerjen. Ne, največje borbe s pritiskom imajo, težko vozijo vozičke po stisnjenih progah k jaškom, pa so njih učinki vseeno večji kakor drugod, kakor na primer v Kotredežu, kjer tesne proge nikjer ne ovirajo izvoza. Plan je Podstrani odmerjen v takšni višini, kakor ga lahko pričakujemo od najbolj izbranega in najbolj strnjene kolektiva. In tak kolektiv je na Podstrani. So to skromni in marljivi ljudje, ki kopljejo premog pod

goro, ki jim pritiska na rove in jim dela s tem največje ovire. Toda rudarji Podstrane so neuklonljivi. Kljub vsem težkim razmeram rinejo v sloj in ga premagujejo s poletom, ki ga v Zagorju nimj ni najti enakega. Včasih se na Podstrani preveč zaženejo in pozabijo na varnost v svojem poletu, a se kmalu znajdejo in zamujeno popravijo. Toda tako velikega truda za plan pri nas res ni nikjer najti in zato moramo tovarišem iz Podstrane izreči res vse priznanje.

Tudi ženske so se vključile v jamsko delo. Udarnice iz kamnoloma so šle v jamo in sedaj pri vožnji v jami kažejo isle delovne odlike, ki so jih imele na površini. So zelo skrbne in smo z njimi zelo zadovoljni.

Januarja je bila najboljša številka na obratu mladinska št. 213. Bila se je odločna borba med njo in ostalimi

Biti udarnik ne pomeni samo delati za to, da se čim več zgradi, ne pomeni delati samo za sebe. To ni najvažnejše in vi se sami tega zavedate. Biti udarnik pomeni biti visoko zaveden in delati za skupnost, za boljšo bodočnost, za vse ljudstvo, pomeni — dati vse iz sebe v korist vsega ljudstva.

(Iz govora maršala Tita na prvem zletu udarnikov Srbije.)

številkami. Mladinska številka je zmaga. V prvi polovici tega meseca je mladinska številka nadaljevala z borbo, a je to pol podlegla udarni Čretnikovi skupini. Borba gre naprej.

S kolektivom, kakršnega imamo v Podstrani, se da mnogo doseči. Da je tekmovalni duh pri vseh enako razvit, kažejo razgovori s tovariši, ki jih obiščemo. Vsi zatrjujejo, da bi lahko dali še več, če bi imeli dovolj posode na razpolago.

Toda s posodo je pri nas velik križ. Manjka nam vedno in povsod vozičkov.

In še nekaj močno ovira naše delo. Tako rudar, kakor strelec in nadzornik pogrešajo dobre obulve. Močan pritisk dviga lla, zaradi česar je vzdrževanje dobre kanalizacije zelo težavno.

Vendar je podstranski kolektiv kljub vsem težkočam zahtudno sklenil, da mora v medobratnem februarjem tekmovalju zmagati. Borba bo še težka, ali pri volji do vedno večjih uspehov, ki se tukaj, si je težko misliti, da bodo rudarji iz Podstrane dovolili vzeti si prvo meslo v zagorskem rudniku, ki si ga za sedaj čuvajo.

Trbovlje, 23. febr. 1948. Hrastniški delovni kolektiv rudarjev je v nedeljo 22. febr. 1948. svečano proglasil udarnike, prvič v letošnjem letu. V dvorani delavskega doma so se zbrali rudarji in žene, da dajo priznanja udarnikom, med njimi tudi štirikratnim in petkratnim. Vseh udarnikov je bilo proglašanih 27, izmed teh 11, ki so bili proglašeni prvič, osem, ki so bili proglašeni drugič, tretjič sta bila proglašena dva, četrtri dva in sicer tovariš Kovač Karel in Golouh Matevž. Med 27 udarniki pa so bili tudi štirje, ki so zaslužili časten naslov petkratnega udarnika, to so Kozole Dominik, Ferlić Jože, Kmet Martin in Zibert Leopold. Pri proslavi je sodelovala rudarska godba, ki je v uvodu zaigrala himno.

Premor — elektrika — cement

Te pogonske in gradbene prvine, ki se proizvajajo v Trbovljah, so osnova za vsako industrializacijo. K tem trem prvnam moramo pristeti še železo in tako imamo glavne elemente, s katerimi je moči postaviti in pogoniti v obrat industrijo in tehniko. Res potrebujemo za postavitve industrije še mnogo drugih gradbenih snovi, toda za ostale ni potrebno tako mnogih delovnih rok. Tudi niso ostale snovi potrebne v tako velikih količinah. Zato dajemo pečat važnosti ravno dveh gradbenih prvnam: železu, cementu in dveh pogonskim: premogu in elektriki.

V Trbovljah se proizvajajo naslovne tri prvine. Niso to mali obrati, nasprotno, zalaga se velik del naše države s proizvodnjo iz teh obratov. Poleg tega sta ravno trboveljski cement in premog kakovosno med najboljšimi v državi. Zato je potreba po teh prvinah velika in pomanjkanje ene materije povleče za seboj padec proizvodnje drugih. Tako hočemo na kratko pokazati, kako so vse te industrije povezane med seboj. Pa ne samo imenovane industrije. Pomanjkanje elektrike, premoga ali cementa, poseže tako globoko v življenje vseh

mogočih industrij, da lahko vse narčte zavleče in vse predvideno delo zaustavi.

Po pogledu povezanost naslovnih treh industrij, saj te so nam najbolj poznane. Dolga je pot koščka premoga, ki leži pod zemljo iz katere ga je izkopal ta trenutek kramp rudarja, pa do kotla v elektrarni, kjer se njegova toplotna energija uporabi za proizvodnjo pare, a para služi kot pogonsko sredstvo za turbine, ki ženejo generator, kjer se proizvaja elektrika. Dosti zaprek je treba premagati, da ta košček premoga pride srečno v kotel. V vozičkih pride skozi rove na separacijo in po transportnih trakovih dalje nad kotel. In ako ena izmed naprav za daljši čas obstoji, je že nevarnost, da bo elektrarna ostala brez svoje pogonske hrane in ostala mrtva. Drugi košček premoga mora priti zopet v cementarno po ravno tako negotovi in dolgi poti, da toplotno drži pri življenju obrat cementarne.

Poglejmo sedaj še drug slučaj, ko zaradi kakšnih neprilik elektrarna ne daje električne energije rudniku in cementarni. V obeh postrojenjih delo popolnoma obstane, iz vseh tele-

fonskih aparatov se stekajo v električno proseca vprašanja, kdaj bo elektrarniški stikalec zopet poslal električno energijo v daljnove in kablovode, ki bo zopet poglala pogonske stroje ter oživila obratovanje rudnika in cementarne. Zaradi tako dalekosežnega posega elektrike v življenje industrije, pa tudi vsakega posameznika, je delovnemu kolektivu elektrarne naložena še posebna odgovornost, da položi v svoje delo vse znanje in trud za doseg nemotenega obratovanja.

Tudi cement je važen činitelj v obratovanju rudnika in elektrarne. Ne posega sicer v redno dnevno obratovanje. Toda povečuje obeh postrojenj ali pregradnje v cilju izboljšanja in pocenitve proizvodnje si ne moremo zamisliti brez cementa.

Iz te obrazložitve si lahko predložimo kako je življenje vseh industrij med seboj povezano. Nekatere so bolj, nekatere so zopet manj odvisne od rednega obratovanja sosednih industrij. Vendar prej ali slej zaustavi pomanjkanje ene gradbene ali pogonske prvine, tudi proizvodnje vseh ostalih. Najbolj izrazit primer sta rudnik in elektrarna v Trbovljah, ki v rednem obratovanju hranita eden drugega, vse viške proizvodnje pa od-

dajata drugim potrošnikom. Je pa pri teh dveh postrojenjih še ena važna okolnost, od katere zavisi redno obratovanje. Elektrarna si za gotovo dobo obratovanja lahko nakopiči premoga in tako dolgo, da porabi to zalogo, lahko obratuje neodvisno od rudnika. Kako važno je neodvisno obratovanje, vedo vsi uslužbenci rudnika. Ob ukinitvi elektrike v njihovi strojih popolnoma ohromi delo na rudniku. Tehnika ne pozna možnosti akumulacije električne energije pri izmeničnem toku, kateri sistem moremo edino uporabljati pri tako obširnem postrojenju kot je rudnik in pri tako veliki porabi. Generator v elektrarni proizvaja vedno samo toliko energije, kolikor jo trenutno rabijo priključeni električni stroji. Iz razloženega je razvidno, da pomaga uslužbenec na elektrarni s svojim skrbnim in predanym delom rudarju, da ta nakopiči čim več premoga.

Iz obrazloženega problema, ki se imenuje povezava med industrijami, je razvidno, da ne sme nobena industrija zastati v svoji proizvodnji. To je tem bolj pereče sedaj, ko zaloge v večini slučajev še niso ustvarjene. — Daj — dam, se glas naravnega pravila, ki ne velja samo za posameznika, ampak se strogo ravna po njem tudi vsa industrija.

Ljudski odbori in možične organizacije mora o posvetiti več skrbi vračajočim se izseljencem

Izseljeniško vprašanje je bila boleča socialna rana stare Jugoslavije. Tisoči in tisoči naših rojakov so morali v tujino, ker doma ni bilo kruha. Ta problem smo pričeli reševati v novi Jugoslaviji z organizacijo povratniških izseljeniških druženj. Doslej se je vrnilo iz tujine že več tisoč naših rojakov. Prišli so iz Kanade, Amerike, Francije, Belgije, Nemčije in prav te dni se je nova velika skupina vrnila iz Avstralije. Veličasten sprejem »Parizanke« dokazuje veliko skrb najvišjih predstavnikov naše ljudske oblasti, dokazuje radost vseh delovnih ljudi ob zavesi, da se vrača naša križ tujine, da zakipi v uslvarjalni zaros.

Prav ob tem sprejemu pa se moramo vprašati, ali smo storili vse, da bi se naši povratniki čim bolj počutili med nami. Na to vprašanje nam bodo dale najboljši odgovor ugotovitve kontrolne komisije, ki je pregledala, kako žive naši izseljenci, ki so se že prej vrtili, kakšno stanovanje imajo, kakšne težave srečujejo pri vsakdanjem življenju ter kako so jim krajevni oblastveni organi in množične organizacije pomagale in jih vpeljele v novo življenje.

Kontrolni organi so iz razgovorov z izseljenci in s proučevanjem njihovih življenjskih prihod ugotovili, da so se mnogi oblastveni organi res potrudili, da bi se izseljenci kar najbolje počutili. Obratno pa so ugotovili, da nekateri, posebno krajevni oblastveni organi in krajevne množične organizacije, niso smatrale pomoč tem vrnivšim se sorojakom kot svojo dolžnost. Izseljenci so bili ob prihodu najprej dodeljeni v tako zvanu izseljeniško bazo, ki je pri nas v Kamniku. Od tod so bili nameščeni v različne kraje. Ker krajevni organi niso bili vedno obveščeni o njihovem prihodu, im niso mogli že ob prihodu nuditi svoje pomoči in la pomankljivost je povzročila še druge napake.

Vsi naši rojaki, ki so se vrtili iz tujine, so dalje časa, nekateri celo desetletja, prebili v tujini in razumljivo, da jim je za razumevanje in poznavanje naše nove ljudske skupnosti nujno potrebna pomoč. Pri tem imajo glavno nalogo množične organizacije in krajevni oblastveni organi. Organizacije Osvobodilne fronte, AFŽ, LMS in sindikati bi morali izseljence ne le vključevati kot svoje člane, temveč bi jim morali tudi pomagati pri vsakdanjem delu, jih uvajati v novo okolje itd. Nekateri krajevne organizacije pa te svoje naloge niso prav razumele, niso nudile pomoči ali pa v premajhni meri. Ko so li naši sorojaki prišli iz zbirne baze v različne kraje, ponekod niso našli pri oblastvenih organih prave pomoči, ali pa so jim nudili samo takšno pomoč, kakor je običajna novo priseljenim prebivalcem.

Iz te premajhne pozornosti nekaterih krajevnih organov pa so se rodile mnoge manjše in večje napake. Ena najtežjih je dodeljevanje stanovanj za izseljence. Res je, da pri nas skoraj ni večjega kraja, kjer ne bi vladala stanovanjska stiska. To so tudi izseljenci razumeli. Vendar pa bi se marsikje z več volje dalo najti za te naše sorojake boljša stanovanja. Primer vestnosti in dokaz, da je mogoče to vprašanje zadovoljivo rešiti, je pokazala uprava rudnika v Velenju. Čeprav je tudi tu velika stiska za stanovanja, so dobili izseljenci primerna stanovanja v novih delavskih stavbah, nekateri pa v privatnih poslopih. Uprava rudnika je namreč pravočasno poskrbela za njihovo nastanitev in tudi razumela, da jim mora nuditi čim večjo pomoč. Ker je večina izseljencev, ki so prišli v Velenje, iz Westfalije, od koder niso mogli prepeljati s sabo pohištva,

jim je rudniška uprava preskrbela tudi najpotrebnejšo opremo, potem pa oskrbela serijsko izdelavo pohištva. Posamezniki so dobili krajkoročna posojila za nabavo različnih življenjskih potrebščin in za ureditev novega doma.

Nasprotni primeri pa dokazujejo, kako slabo so nekateri krajevni organi tolmačili svoje naloge do izseljencev. V Zabukovico je prišlo n. pr. 22 družin, katerih družinski člani so zaposleni v rudniku. Večini teh družin so nakazali stanovanje v Žalcu, ena je dobila stanovanje v rudniški stavbi v Zabukovici, pet pa v Grižah. V Žalcu so te izseljence naselili v bivši sušilnici hmelja, ki jo je uprava rudnika kupila, da bi jo preuredila za delavska stanovanja. Ker pa so z adaptacijo zavlačevali, so za izseljeniške družine napravili v tej sušilnici provizorna stanovanja, ki pa nikakor ne odgovarjajo.

Kakor krajevni ljudski odbor, pa tudi množične organizacije v Žalcu niso storile svoje dolžnosti. Izseljeniškim družinam niso pomagale, nekateri niti niso pritegnili v svoje organizacije, to se pravi, da niso storile dovolj, da bi se izseljenci počutili kar najbolje med njimi.

Slični primer so kontrolni organi ugotovili tudi v rudniku Senovo. 21 izseljeniških družin, katerih družinski člani delajo v Senovskem rudniku, je nastanjenih v Rajhenburgu, od teh 17 v gradu. Čeprav so krajevne oblasti pa tudi uprava rudnika vedeli za prihod izseljencev, niso pravočasno poskrbeli za ureditev prostorov in so bili nekateri izseljenci nastanjeni v nepobeljene, mračne prostore.

Druga napaka, ki bi jo tudi lahko krajevni organi odpravili, je vprašanje preskrbe teh izseljeniških družin. Nekateri med njimi, posebno tiste, ki so prišle iz Westfalije, niso mogle vzeti s sabo nobenega pohištva, ker jim okupacijske oblasti niso dale na razpolago železniških voz. Za te družine bi morali krajevni organi preskrbeti vsaj najnujnejše pohištvo, listim družinam, ki nimajo trenutno denarnih sredstev, pa dati kredit za nabavo pohištva. To vprašanje je, kakor smo omenili, dobro rešila uprava rudnika v Velenju. Prav nič pa niso storili za to v Zabukovici, Zagorju in Rajhenburgu, premalo pa tudi v Kočevju. Večina teh krajevnih organov se je kontrolnim organom izgovarjala, da ni mogoče dobiti materiala. Toda nihče ni stopil v stik s sindikalno podružnico kakšne mizarske delavnice, ker bi se tako kakor v Velenju dalo tudi drugje organizirati, da bi mizarska delavnica z nadurnim ali pa celo prostovoljnim delom izdelala najnujnejše pohištvo.

V Senovem in Kočevju so tudi preskrbo za te izseljence slabo organizirali.

Redkeje so bile napake pri zaposlitvi. V Hrasniku sta se zaradi zaposlitve priročila dva izseljenca. Eden je kot lesar zaposlen v jami pa bi zaradi šibkega zdravja rad imel lažje delo. Drugi, mlad, močan tovariš, ki je postal celo udarnik, pa je želel lažje delo. Sindikalna organizacija ni dovolj delala s tema dveh tovarišema ter ni mogla poznati njihovih želja zaradi zaposlitve, kar pa bi bila njena dolžnost. Več primerov pa je, da množične organizacije niso znale pritegniti k delu mladince in mladinke. Tako sta v Senovem dve sestri družine Meh, ki sta bili na mladinski progi, kjer je bila ena od njih celo udarnica. Ti tovarišici sta se obnili zaradi dela na mladinsko organizacijo, la pa zanje ni poskrbe-

la ničesar, ni ju pritegnila v mladinsko delo, niti jima ni svetovala glede zaposlitve.

Napaka, ki prav tako dokazuje, da množične organizacije v nekaterih krajih ne razumejo pravilno svoje naloge do izseljencev, je slaba organizacija krajevnih jezikovnih tečajev. Ofroci izseljencev, ki obiskujejo slovenske šole, imajo pogostokrat težave z jezikom, ker se v tujini niso učili materinščine. Toda s šolskim poukom bodo to že nadoknadili. Težje je za starejšo mladino, ki je odrasla šolskim klopem, pa tudi za nekatere odrasle, ki znajo slabo slovensko. Ponekod izseljenci sami žele, da bi organizirali jezikovne tečaje, kjer bi se učili slovenščine. Redko kje pa so množične organizacije razumele to svojo nalogo. V Zagorju, pa tudi v Trbovljah do pregleda niso pomislili na ta problem, čeprav je več mladincev izseljeniških družin, ki bi se radi učili jezika.

Delo za gradnjo zadružnih domov ne sme zaostati zaradi slabega vremena in snega

V trboveljskem okraju se je že začelo pripravljati materiala za gradnjo zadružnih domov. Mraz in sneg sta zadnja dva povzročila, da je delo delno zaviralo, vendar kljub temu napreduje. V kraju MLINSE imajo do sedaj že pripravljeno 60 m³ peska, od katerega ga je že 48 m³ na stavbišču. Na mestu ima je že 4 m³ desk in nekaj kubičkov neobdelanega lesa, kakor tudi 700 komadov zidne opeke. Do 15. februarja 1948 so zadružniki opravili 51 ur, mladina 179 prostovoljnih ur in delavci iz Zagorja 153 ur prostovoljnega dela. Če bo vreme ugodno, bodo začeli s 1. marcem kopati temelje. V izlokah je bila izvedena decentralizacija zadruge in so dela za zadružni dom v teku, tako da bo stavba že letos služila svojemu namenu. Na stavbišču se sicer do sedaj ni delalo, vendar pripravljajo material in opravljajo tudi mizarska dela.

V PRAPRETENEM, kjer so sedaj začele težave, premagane, so že pričeli z delom, pripravili so jame za apno in imajo na stavbišču že 25 m³ obdelanega lesa in 8 m³ kamenja. ZIDANI MOST je prav prido poprjel za delo; izgotovljen je načrt ter so na licu mesta že pripravili 20 komadov opeke. Zagotovljeni imajo že 20 ton apna in 10 ton cementa, ki ga bodo delavci v Zidnem mostu s prostovoljnimi delom pripravili. Na stavbišču, kjer bo zadružni dom stal, so odstranili 13 m³ materiala in nabrali 500 kg starega železa.

Tudi v RADECAH pripravljajo material. V DOLEH pri LUTJI, katerega uprava za gradnjo zadružnega doma je sprejela obveznost, da bo do dne 27. aprila dom pod streho, imajo že na gradilišču več 1000 komadov strešne opeke, zidne opeke in 25 m³ lesa. Med ljudstvom na Dolah je veliko razumevanje za gradnjo zadružnega do-

H koncu moramo omeniti še tudi nepravilen odnos do izseljencev, ki se je pojavil med nekaterimi prebivalci posameznih krajev. Ponekod namreč ne samo, da niso pomagali izseljencem, temveč so jih celo odbijali, ker izseljenci niso govorili slovenščine. To pa je zopet krivda krajevnih množičnih organizacij, ki niso s političnim delom prikazale nepravilnosti takšnih odnosov ali pa tudi poučile prebivalce, da morajo izseljencem nuditi vso svojo pomoč.

Kontrolni organi so podvzeli vse potrebne ukrepe, da se taki nedostatkoli ne bodo več ponavljali in da se bodo naši sorojaki, ki so se vrtili iz tujine, počutili res najbolje med nami. Dolžnost vseh, ki imajo posredne ali neposredne slike z izseljenci, pa je, da jim ob vsaki priložnosti pomagajo, da bodo ti res čutili, da so prišli v svojo domovino, ki ima prerojena dovolj kruha za vse svoje delovne ljudi.

Prvi prostovoljni delavci v Zagorju

Lepo hladno jutro. Iz Zagorja proti Trojanam hrni motor tovrnega avtomobila. Poln avto mladih nasmejanih lic. Prva ekipa prostovoljnih delavcev, ki jo je organiziral tov. Burkelja Viktor, predsednik KLO Zagorje, se ozira po poti proti cilju. Motor hrumi, vzpenja se po 3 km dolgem v serpentinah zavitem klancu in doseže višinsko točko. Ekipa je dospela v Trojanje. Po kratkem razgovoru je takoj razhod na posamezne delovne sektorje. Pripravili je treba pesek za beton in jama za apno. Nekaj jih ostane v Trojanah, da pripravijo prostor za apno, drugi del bo razlovarjal dovožen material, a tretji del je za avtom odbrcel v 6 km oddaljen kamnolom in nakladal pesek.

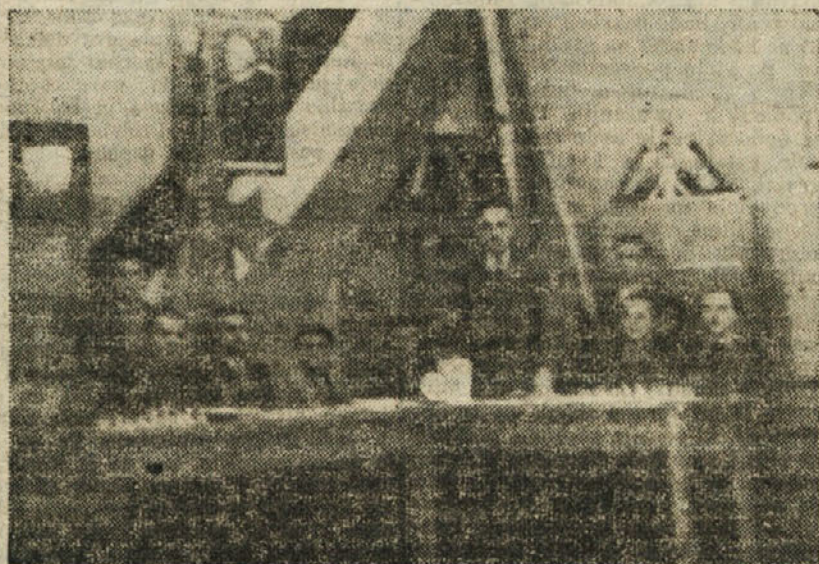
Prvi prostovoljni delavci KLO Zagorje so pokazali na uspeh naše skupnosti in poživljeno delo. Dva in dvajset mladih moči je ta dan pripravilo za graditev zadružnega doma v Trojanah 15 m³ peska z vsem potrebnim dovozom.

Prvi koraki so storjeni in zadružni dom se bo večal po narodnem pregovoru: kamen do kamna.

Ob štirih so se prostovoljni delavci poslovili od Trojan. Vrnili so se v Zagorje, kjer jih je čakalo njihovo delo.

Popravek! V tretji številki našega lista je bila v članku: »Plačevanje davkov« pomota. Pravilno bi se moralo glasiti: vas SLO in ne vas Vine, kar s tem popravljamo.

Otvoritev sindikalnega doma na pododboru Vzhodnega obrata

»Vzhodni obrat« — Otvoritev rdečega kotička

Februarja 1948 je bil odprt prvi mladinski dom, ki ga je s prostovoljnimi delom obnovil pododbor Vzhodnega obrata. Pri otvoritvi je predsednik tov. Suša pozdravil vse navzoče zastopnike ljudske oblasti in upravnega odbora podružnice. Obenem se je zahvalil tudi upravi, ki je razumela potrebo po mladinskem domu. Predvsem se je zahvalil tov. Karlu Sotlerju, ki je največ doprinesel za graditev sindikalnega doma, ker je izvršil 71 prostovoljnih ur. Poleg tega pa je še doma izvršil portret tov. mašala Tita.

V imenu ljudske oblasti se je zahvalil tov. Gornik Rudi, v imenu upravnega odbora tov. Zibret Filip in v imenu Uprave tov. Pelko.

Vsi so poudarjali pomen tega doma, kjer se bo ustanovil rdeči kotiček, knjižnica in v splošnem bo na razpolago omenjeni obratni mladini.

V imenu mladine je spregovoril nekaj besed tudi tov. Kukanica Anton in pozval mladino, naj se v tem domu izgrajuje, ker je to njena važna naloga.

K. F.

Ali smo pripravljeni sodelovati v sindikalnem mešanem zboru

V Trbovljah se poje, poje pri vsaki priliki, ob rojstvu, svatbi, smrti, pod oknom, po delu, doma, v gostilni, na cesti. Vendar vse to petje ni organizirano. Vse dober material se izkriči v gostilnah in na ulicah. Predvsem in razumljivo je, da poje mladina. In kaj poje ta mladina: redko boš že slišal kako udarno pesem, narodnih ne slišimo več, pogosto pa pesmi tanga, angleške valčke itd. v jazz-izvedbi. Mladina ne gre v pevske zbornice, razen najmlajših, katerih je razmeroma malo število v pionirjih.

V Trbovljah imamo pevske zbor »Zarja«, ki obstoja že vrsto let, vendar v teh zborih vidiš nastopati iz leta v leto ene in iste ljudi; ni nikakega prirastka, ni mladine; rekel bi, da zbor prehaja v zbor penzionistov, kar se mu pozna tudi pri izvajanjih. Kje je krivda? Kdo je kriv, da ni dotoka mladih grl v »Zarjo«, »Slavčeka« je pred vojno vzgojil lepo številno pevcev, od katerih pa mislimo, da je samo eden v »Zarji«. S prihodom okupatorja je »Slavček« prenehal z delom; nasledili so mu v svobodi pionirji in bo

trajalo vrsto let, da bo zopet primeren, pevske že izšel material na razpolago za zbor. Predvojni »slavčkov« ni, v »Zarji« ni mladine. »Zarja« se trudi ves čas, da bi jo pritegnila v svoje vrste, vendar ji ne uspe, morda zato, ker tvori »Zarja« nekako samostojno enoto, ki ljubosumno čuva svoje tradicije in se mladi ljudje v njej ne počutijo dobro. Ne trdim, da je temu take, nerazumljivo pa nam je, da ne znajo »Zarjaš«, ki so večinoma delavci v raznih obratih, pritegniti svojih mlajših tovarišev v svoj zbor. Krivda pa je na drugi strani tudi na mladini sami. Ki sicer rada poje v gostilnah, na ulicah, miru pa smisla za petje v zboru in na odru. Trbovlje bi morale imeti ne enega, zelo vsak obrat bi moral imeti svoj zbor z ozirom na število delavstva in nameščenstva. Trbovlje bi morale s svojimi zbori res dostojno zastopati pevske znamenitosti tako kvalitetno kot številčno. Treba je »Zarji« dati oddiha,

da si nabere novih moči po svojem ogromnem delu, ki ga je izvršila predvsem po okupaciji. Na vsaki proslavi skoro pri vsakem zborovanju, pri vseh nastopih, pogrebi, gostovanjih, obiskih naših in tujih državljanov ter pri vseh raznih nastopih izven Trbovelj je »Zarja« nastopila in to z uspehom. Pevovala in pevala so v veliki meri storili svojo dolžnost in jim gre v tem pogledu vse priznanje. Tako pa ostati ne more! Treba je pomladitve, treba je novih, ali vsaj enega novega zbora in to moškega kot ženskega. Snuje se sindikalni mešani pevske zbor in dolžnost vseh pevcev, ki so danes izven »Zarje«, je, da se vključijo v ta zbor, da bo tudi naš revir končno dobil močan zbor.

Vodstvu tega novega zbora priporočamo, da pritegne vso mladino, da našteje res primeren program, ki naj ne vsebuje one, ki se poje že 30 let na pogrebih »Človek, glej dognanje svoje«.

M.

Tehniko — ljudstvu

je napis na enem izmed obratov Zasavskih premogovnikov. Pomeni, da mora ljudstvo razumeti in pravilno uporabljati izdelke moderne tehnike. Poglobiti znanje, je namen »tedna tehnika«, ki se vrši od 6. do 13. marca po vseh krajih širom naše domovine. Vsako leto pozivljamo v tem tednu naše poznavanje darov in zakonov narave, ki si jih je bistroumnost človeštva prisvojila in jih s pomočjo tehnike preobrazil v oblike, ki dajejo človeku dobrine. Olajšano ročno delo, množična in zato cenena proizvodnja, udobnost za vsakdanje življenje in še mnogo drugih dobrot nam nudi moderna tehnika. Aeroplan, radio sta nam vsakdanja tovarisa, plug, varilni stroj, električni tok, tisk, polnilno pero, telefon itd. so temelji našega vsakdanjega dela. Ne smemo si pa domišljati, da vemo vse, da nas ničesar ne more presenetiti. Pomislimo samo na brezlično prenašanje slik živega dogajanja, istotako prenašanje električne energije, atomsko energijo itd.; vse polno je vprašanj, ki jih ogledujemo v svojem neznanju ravno tako nezaupljivo, kakor so naši predniki opazovali proslulo železno cesto.

Teden tehnike ima v programu, da nam pojasni marsikatero teh zagotvet, ki nas moti in nam kali pogled na izsledke moderne znanosti.

Društvo inženirjev in tehnikov DIT je poverjena naloga, da organizira ta »teden« s sodelovanjem vseh množičnih organizacij, ljudske univ. in šol. Lepaki ga bodo ozna-

nili, ogledite si razstave, obiščite predavanja, ki bodo na kratko, nazorno in tudi s poizkusi pojasnila marsikaj novega. Vršila se bodo v vseh večjih krajih našega okraja. Marsikdo in zlasti naša mladina, bo dobil zamisli in stopil v vrste novatorjev, razumel bo osnove in pomen industrije, pa bo s še večjim zagonom prijel za delo, še večje vnema navduševal za uporabo strojev v obratu in poljedelstvu ter se izobraževal dalje, da zajame čim več znanja in z njim koristi ljudstvu, dobremu uspehu peletke in s tem tudi sebi.

Literarni večer slovenskih književnikov za pomoč grškemu ljudstvu

V Trbovljah je bil dne 22. februarja 1948 literarni večer slovenskih književnikov, katerega namen je bil, da se Trboveljsko ljudstvo spozna z borbo grškega naroda.

Nastopali so književniki s svojimi deli in sicer Vida Taufer, Roš Franc, Miško Kranjec in Gaber-Karel Orbeljšek.

Prireditev se je vršila v dvorani Delavskega doma in je bil obisk srednje zadovoljiv. Toda vsem je lahko žal, da so zamudili lep prijeten umetniški večer. Pred uvodom je predsednik odbora za pomoč grškemu ljudstvu tov. Zemljak Andrej naglasil pomen prireditve in poudaril herojsko borbo grškega ljudstva, ki se še danes bori za svobodo

D. I. Odlomki iz dnevnika NOB iz Španije

Dne 20. februarja 1937 v jutranji zarji so mesto Albaceta italijanski in nemški bombniki spremenili v ruševino. Na ulicah ni bilo več veselih ljudi, Matere, sestre, bratje in očetje so obžalovali in iskali svojce izpod ruševin.

Peta kolona ni dosegla zaželenega cilja, zato pa je španski narod postal ves bolj enoten in odločen za nadaljevanje borbe proti Francu in njegovim pomagačem iz Berlina in Rima, ki so želeli uničiti svobodo ljudstva. Od 21. februarja 1937 dalje je nastala na centralni fronti grobna tišina. Medtem časom so se razvijale hude borbe na severu in jugu. Franco je hotel razkosati republiko v tri dele, kar se mu je tudi posrečilo, v Asturi, glavnim mestom Bilbao, kjer so bile glavne tovarne orožja in municije. Ta udarec proti republiko se Francu ni posrečil samo zaradi Hitlerjeve in Mussolinijeve pomoči, temveč tudi zaradi pomoči francoske buržoazije, ki ji je načeloval psevdo socialist Leon Blum, ki je zabranil prevoz orožja in municije v Španijo.

Na francosko-španski meji je bilo dovolj orožja in municije, ko ga je republika dobavila iz prijateljskih držav, zlasti iz Češke, ZSSR in Mehike. Asturiški rudarji so se junaško branili in umirali brez municije na položajih. Ta pokrajina je bila po 6 mesecih v herojskih borbah odr-

gana od ostale Španije. Italijanski črnosrajčniki so naleteli na gole bajonete asturiških borcev. 15. marca 1937 se je začela obkolitvena ofenziva za prestolnico pri Guvadalahari ca 50 km vzhodno od Madrida, na cesti Madrid—Velencia; krvavi ples je trajal osem dni in noči s popolnim porazom 120.000 Italijanov. Šest kompletnih italijanskih divizij je bilo uničenih. Rezultat je bil 7000 ujetih oficirjev in vojakov in 700 avtomobilov ter nebrojno število orožja in municije, hrane, obleke in obutve je bilo zaplenjeno.

Naša na novo formirana artilerija — grupa je bila opremljena s italijanskimi topovi 7,5 sm. II. grupa Škoda je imela 3 baterije, »Gramsi«, pod komando italijanskih antifašistov iz emigracije ter Ernest Thelmann baterija pod komando avstrijskih borcev, ki so vodili borbo na Dunaju leta 1934 v Floridsdoru in Seineringu proti Sušnikovi diktaturi. Nadalje Karl Liebknecht-baterija pod komando Roberta Domani iz Zagreba.

Naša druga artilerijska grupa Škoda je bila pod komando tov. majorja Balerja. Namestnik komandanta je bil sedanji načelnik generalnega štaba JA Koča Popović. Po porazu sovršne ofenzive meseca marca 1937 pri Madridu so republikanske čete prevzele iniciativo v roke na vsej

fronti, to se pravi, da smo mi narokovali Francu, kdaj in kje bomo vodili ofenzivne borbe proti fašizmu. Leta 1937 do 10. marca 1938 je bil sovražnik v defenzivi na vseh frontah. Medtem smo izvedli manjše in večje akcije. Pri napadu na Brunette pri Madridu julija 1937 so prvič sodelovale vse enote internacionalne brigade skupaj. Brunette ofenziva je bila uspešno končana, ker je bila enotna komanda, katero ofenzivo je vodil general Mijaja. Republika armada je tedaj postala v enem letu obstoja izredno dobro disciplinirana in vojaško izveščana. Kljub temu, da je bila slabo oborožena, je bila močnejša od Francove oborožene sile.

Francova vojska je bila formirana iz izdajalskih oficirjev in nasilno mobiliziranih Marokancev v Afriki. Komandne položaje v tej pisani vojski so imeli falangistični in Reketes oficirji ter duhovščina. Ni slučaj, da smo naleteli pri osvoboditvi vasi in mest močno utrjene cerkve, telefonsko napeljavno in težki mitraljezi v zvonikih, in večkrat smo pri napredovanju naših čet spoznali, da so fratri, usmiljene sestre in duhovniki ne le »dobri pastirji«, nego tudi dobri mitraljezi. Usmiljene sestre so se »izkazale« pri poučnih borbah v Teruelu; ob priliki zavzetja tega mesta so metale iz samostanov na nas bombe. Pri Francovih ujetih vojakih, zlasti iz Afrike, smo našli avstrijske bankovce (krono), s tem denarjem so bili plačani, češ da bodo

lahko kupili hiše in zemljo v Španiji po zmagi. V mirni dobi ni smel noben Afričan prestopiti Španijo, to je bilo zakonjeno pod raznimi cerkvenimi vladarji; ta zakon je izbrisala vlada ljudske fronte. Tisti farizeji so se posluževali teh ljudi za borbo proti ljudstvu, ki ga je hotelo osvoboditi izpod 100 letnega jarma španskega nasilja. Tudi španski narod je bil podvržen strahovitim zakonom teh cerkvenih vladarjev, posebno mladi ljudje so trpeli pod to obliko vladavine.

Nobeno mlado dekle na vasi ni mogla nastopiti službo v mestu ali industriji, če ni imela primernega potrdila vaškega duhovnika. Tudi poročiti se ni smela brez dovoljenja, duhovnik je izdajal taka dovoljenja za mladino. Torej duhovščina je odločala o usodi španske mladine vse do vlade Ljudske fronte.

Najbolj je terorizirala duhovščina 15—16 letna dekleta, ki so jih nasilno odvajali v samostane in so jih izročili redovnicam, katere so imele podzemsko zvezo z moškimi samostani. Žrtve take umazane trgovine so postale dekleta z odgovarjajočo zunanjostjo in lepe postave. Iz teh »žgnanih« zidov se ni vrnila nobena več na svobodo, če je še katera ostala med živimi.

V Barceloni so po osvoboditvi odkrili rove podzemskih katakomb z ostanki teh zazidanih mladih deklet in novorojenčkov, ki so bili žrtve »božjih« rok. (Dalje sledi.)

(Nadaljevanje z 2. strani)

KLO MLINSE

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja: Mlinše, Dole, Razpotje, Okrog, Suhi potok, Lipovica, Briše, Zahrib, Podosredok, Jemce, Zvarulje, Dolgo brdo, Vrh, Zlokarje, Log, Kostivnica, Breznik, Ravne, Smučdol, Javoršica, Zabava.

Druga volivna enota:

naselja: Kolovrat, Medija, Borje, Prevalje, Strma njiva, Zgornje in Spodnje vrtače, Kal, Senčna, Hmeljno.

KLO ČEČE

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

naselja: Sv. Katarina, Sv. Marko, Ojstro, Lemivje, Svino, Jesenova ravan.

Druga volivna enota:

naselja: Goveji potok, Boben, Ravne, Gorence, Dolenje.

KLO SV. URH

je razdeljen na dve volivni enoti.

Prva volivna enota:

Meja poteka od postaje Zagorje (Zimšek Franc — Sv. Urh 28), zajame desni breg Save do vključno hiše Kokec Ivan, Sv. Urh 33, se nato vije v hrib in obsega sledeča naselja: Konec, Javorje, Korito, Kraj, Leskovec, Zelena trava, Vrbce, Sv. Urh, Vizgarje. Zadnja je hiša Šikovec, Sv. Urh št. 88.

Druga volivna enota:

Meja poteka od hiše Trotovek, Sv. Urh 344, zajame Rampe, nato gre ob rudniški železnici do Sušnika, od tod ob obeh straneh ceste, zajame Jugov Graben in hiše Fabjan, Kovač do Zgornjega Bevskega. Zadnji hiši sta Fele Jožeta in Klančičar Jožeta.

KLO ST. GOTARD

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

Naselja: St. Gotard, Blodnik, Hrastnik, Jelenk, Jelševica, Polšna, Terzin, Zlokarje, Trojane, Učak, Zavrh, Velika ravan, Drtna, Zapleš, Zide, Hribi, Podzid, Lebenice.

KLO TURJE

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

naselja: Turje, Čreta, Holesen dol, Okolica, Sv. Jurij, Sv. Stefan.

KLO ST. LAMPERT

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

Naselja: St. Lampert, Senočet, Zavešnik, Kolk, Krivica, Renke, Selšče, Borje, Jarše, Spital, Kobiljek, Kal, Jablana, Požarje, Prečna, Krbulje, Vodiče, Čolnice (hišne št. 5 in 32).

KLO VRHOVO

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

naselja: Vrhovo, Praprotno, Log, Vrhovška gora, Gorelce, Rebno, Novi grad.

KLO BREG

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

naselja: Breg, Sv. Jurij, Jevše, Zagrade, Gradišče.

KLO RAZBOR

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

naselja: Razbor, Okroglice, Površje, Rupce, Vedunov graben, Ruda, Krič, Cerovce, Laze, Jame, Podjame, Razborec, Lisca, Gradišče, Banove, Leniše, Podvina.

KLO MARNO

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

naselja: Marno, Unično, Brnica do meje KLO Sv. Jodet in KLO Turje.

KLO GABERSKO

ima eno volivno enoto.

Volivna enota obsega:

naselja: Gabersko, Knezdol, Podmeja, Prečna, Rovte, Sv. Miklavž, Sv. Lenart.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!
Okrajna volivna komisija za okraj TRBOVLJE,

dne 16. februarja 1948.

Več čuta odgovornosti za izvedbo nalog ljudske prosvete

V nedeljo, 15. februarja je bila v Trbovljah konferenca okrajnega plenuma Ljudske prosvete, katere namen je bil temeljito pretresti sklepe tretjega plenuma Ljudske prosvete Slovenije ter na podlagi tega prinesiti konkretne zaključke.

Konferenca pa ni prinesla tistega uspeha, kakor je bilo pričakovati, ker delegati niso prišli pripravljeni. V svojih podajanjih so se omejevali le na označevanje obvez, ki so jih sprejeli sindikati, delno pa ljudsko prosvetni sveti v zvezi z gradnjo združnih domov. Tudi udeležba sama je bila nezadostna, kar je bilo razvidno iz tega, ker je bila zastopana večina sindikatov, ni pa bilo referentov za ljudsko prosveto iz KLO in iz gradbenih odborov. Občutiti je bilo premajhno povezavo med ljudsko prosvetnimi sveti in množičnimi organizacijami. Ker delegatov iz podeželja ni bilo, tudi ni bilo mogoče dobiti prave slike o ljudsko prosvetnem delu v trboveljskem okraju. Z gradnjo združnih domov se nudi ljudskoprosvetnim svetom prilika, da izvedejo v svojih vrstah reorganizacijo in vnesejo v svete tudi načrtno delo.

Delegati iz krajev, kjer bodo gradili združne domove, niso podali pravih predlogov za kulturno prosvetno delo na gradiliščih. Prikazali so samo v številkah dosedaj sprejete obveze in pripravo materiala, niso pa pokazali, kako bodo vršili kulturno prosvetno delo v času gradnje in kaj bodo storili za popularizacijo združništva na vasi. Sklep je bil, da se najtesneje povežejo ljudsko prosvetni sveti na vaseh z ljudsko pro-

svetnimi sveti v industriji. Industrijski centri bodo oskrbeli predavatelje, ki ne bodo samo na gradiliščih, marveč po vsem podeželju trboveljskega okraja predavali o dosedanjih gospodarskih vprašanjih. Organizirale se bodo ekipe, ki bodo redno obiskovale gradilišča s kvalitetnimi programi, ozka kinoaparatura pa bo predvajala na vseh gradiliščih kulturne filme. Posamezna gradilišča združnih domov so si med seboj napovedala tekmovanja na kulturno prosvetnem polju. V referatih, ki so bili podajani, so bile nakazane naloge za delo in vloga kulturno prosvetnih svetov v zvezi z gradnjo združnih domov. Ob zaključku konference je bil sprejet sklep, da se obveznosti, ki so bile sprejete, pošljejo na okraj, kjer bodo zbrane in urejene, nato pa se bo načrtno razdelilo delo na posamezna gradilišča. Po krajevnih okoliščinah bodo organizirane konference, ki bodo določile konkretne sklepe za vsako gradilišče.

Tov. Kimovec Franc - Ziga, podpredsednik Ljudske fronte Slovenije, je ob zaključku opozoril zbrane delegate na vse tiste probleme, ki jih konferenca ni obravnavala, ki pa so važni, da so se z njimi delegati seznanili. Poudaril je, da bi se razpravljanje dotaknilo vprašanja tiska in dopisništva, vendar navzoči niso pokazali dovolj volje za obširno diskusijo.

Konferenca se je zaključila z ugotovitvijo, da bo treba še precej dobre volje, da se bo kulturno prosvetno delo v trboveljskem okraju čim hitreje razvijalo in spolnilo vse naloge, ki so mu zadane.

Letna skupščina športno-letalskega društva »Proleter« v Zagorju

Športno letalsko društvo »Proleter« v Zagorju je na svoji letni skupščini dne 15. febr. 1948 polagalo obračun svojega dela v preteklem letu in si obenem zastavilo plan dela za leto 1948. Zborovala je ena najboljših organizacij v kraju, o čemer pričala tudi dve prehodni zastavici za doseženo prvo mesto v Republiškem okviru. S tem je dokazano pravilno razumevanje naše mladine za vzvišene cilje, ki jih zasleduje ta organizacija. Vzgajati mladino s pomočjo najlepšega športa k razumevanju pomena letalstva za našo mlado državo, v vse vrline, ki naj odlikujejo našega mladega človeka, v bodočnosti, junastvu, spretnosti, v ljubezni do našega svobodnega neba, v predanosti do vsega, kar je dičilo naše bore v narodno osvobodilni borbi, to je cilj razumevanja našega društva. Delokrog društva je velik, saj obsega 5 grup na terenu od Litije do Brežice s 13 krožki. V društvu je vključenih 150 članov mladincev in mladink, od katerih je več kakor polovico delavcev in nametencev in 27 dijakov. Če pomislimo, da so na teritoriju tega društva 4 gimnazije, potem nam je to razmerje razumljivo. V društvu sta tudi dva pionirska krožka, ki štejeta skupno 120 pionirjev, kar tudi ni zadovoljujoča številka, saj je samo v Zagorju 300 do 400 starejših pionirjev, ki bi mogli začeti delati v začetkih svojega športa. Društvo ima dve modelarski delavnici: in sicer eno v Zagorju in eno v Hrastniku, kar je bilo vse narejeno s prostovoljnimi delom. Zlasti se je izkazala grupa v Hrastniku, ki si je postavila svojo delavnico čisto samoiniciativno, pri čemer so dali 3600 ur prostovoljnega dela. Društvo je imelo v preteklem letu dva modelarska tečaja v Zagorju, kjer se je izvežbalo 10 modelarjev. Sedaj se vršita še dva tečaja, eden v Trbovljah in drugi pionirski pa v Zagorju, dva mladince sta izvršila v

republiški šoli osnovni modelarski tečaj s prav dobrim uspehom. Grupa Hrastnik pa je izvežbala 9 mladincev z jadrnimi izpiti in to 5 A in 4 C. Od Republiškega odbora je društvo prejelo letalo tipa »Vrabec«, ki pa še ni moglo stopiti v akcijo zaradi nepravilnega terena. V diskusiji poročil tov. sekretarja je bilo zlasti poudarjeno, da je bilo premalo povezanosti med društveno upravo in posameznimi grupami, kar je seveda zaviralo razmah društva. Naloga nove uprave bo, da reši ta problem, ker se bodo morala reševati vsa vprašanja posameznih grup v društvnem okviru. — Omeniti je tudi treba, da je društvo bilo z drugim poletjem lanskega leta že vključeno v plansko delo. Referat o planu za leto 1948 je podal tovariš podpredsednik Bokalič. Temeljni smoter plana je vključiti v petletko, da izvežbamo zadostno število novega kadra. Nič manj kakor 30 modelarjev, 30 jadrancev in 60 padalcev mora dati naše društvo po letošnjem letnem planu. Zato bodo potrebne lastne delavnice šole. V planu je organizirati športno letalske krožke po vseh šolah, obratih in vaseh. Pritegniti je tudi treba člane, ki bodo materialno podprli društvo, če se ne bodo mogli drugače udeleževati. Vsaka grupa ei bo morala ustvariti svojo delavnico, ker tako bodo mogle s svojimi šolanci dati nov kader pilotov, padalcev in konstruktorjev. Posebno pažnjo pa bo društvo posvetilo pionirjem. To bo najtrdnjša osnova za nadaljnje delo — v cilju športno letalskih načel. Vse grupe bodo morale imeti svoje pionirske krožke. Glasilo športnega letalstva »Narodna krila« mora dobiti najmanj 200 naročnikov na teritoriju našega društva. Te in še mnogo drugih nalog obsega novi letni plan športno-letalskega društva »Proleter« v Zagorju. Toda izvedba tega plana je odvisna od vsega društva, — grup in množičnih organizacij. Izvoljeni so

bili sledeči člani nove uprave: predsednik Brglez Janez, org. sekretar lov. Bokalič Jože, teh. sekretar Kolenc Ivan, poleg tega še ostali odborniki, ki so tudi iz drugih grup. Vršila se je tudi prva seja novega odbora, ki sta ji tudi prisostvovala dva delegata iz Rep. odbora za športno letalstvo. Seja je pokazala, da nova uprava pravilno razume naloge in bo športno letalsko društvo »Proleter« v Zagorju povečalo svoje uspehe.

Srednješolski brzoturnir v Trbovljah

V Trbovljah je bil v nedeljo 8. februarja na gimnaziji brzoturnir srednjih šol Slovenije. Turnir je organiziral fizikturni aktiv gimnazije Trbovlje. Namen turnirja je bil, da se dvigne nivo šaha na srednjih šolah in zanj dvigne zanimanje. To se je le delno posrečilo, kar se je turnirja udeležilo le 7 moštvo šestih gimnazij. Pohvaliti je moštvo gimnazije Ribnica, ki se ni ustrašilo dolge poti in ravno tako tudi moštvo gimnazije Ptuj. Nerazumljivo in graje je vredno, da se turnirja niso udeležile predvsem gimnazije kot Celje, Brežice in večina ljubljanskih gimnazij. Turnir je tehnično dobro potekel, kar je za sluga profesorja Turka, ki je mladinski organizaciji pomagal z nasveti. Prvo mesto si je osvojilo moštvo ljubljanske gimnazije, ki je doseglo 26 in pol točk od 36 možnih. Drugo in tretje mesto si delita moštvi V. gimnazije Ljubljane in prvo moštvo gimnazije Trbovlje, ki sta dosegli obe po 25 točk. Diplomsko za drugo mesto je dobilo ljubljansko moštvo, ki je premagalo trboveljsko moštvo s 4:2, slede gimnazija Ptuj z 21, nižja gimnazija Celje s 13, drugo moštvo Trbovlje z 9, in nižja gimnazija Ribnica s 6 in pol točkam. Moštvo klasične gimnazije Ljubljane je prejelo lep pokal, ki je prehodni. Pokal je darilo sindikalne podružnice Centralnih rudarskih delavnic Trbovlje.

Ljudska univerza v Trbovljah

V okviru Ljudske univerze je bilo dne 17. februarja 1948 v Delavskem domu v Trbovljah uspešno predavanje s skioptičnimi slikami o naših planinah. V izbranih besedah nam je podal življenje naših planin tovariš prosvetni inštruktor Ante Beg. Polna dvorana in spontano navdušenje prisotne mladine je pokazala, da se ta fizikturno vzgojna panoga prav krepko razvija v industrijskem središču okraja. Z velikim porastom članstva Planinske alpinističnega društva v Trbovljah in številnimi novimi naročniki za »Planinski vestnik« je bil dosežen plan delovnega načrta planincev črni revirjev. Izmed predvidenih skupinskih izletov so domači planinci izvedli 15. februarja t. l. izlet na Sv. goro, ki se ga je udeležilo prav lepo število članov.

Tudi v Hrastniku in Zagorju je veliko zanimanje za planinsko alpinistično delovanje.

Nogomet

Prva nogometna tekma v letošnjem letu na igrišču SFD Rudar v Trbovljah je pokazala, da trboveljska publika, če hoče, zna biti disciplinirana. In to je tudi v nedeljo 15. februarja ob priliki prijateljske nogometne tekme Dinamo II. Zagreb : SFD Rudar dokazala. Rudar je nastopil v postavi Taus, Černe, Dolinšek, Novak, Butkovec, Polc, Krasnjak, Kos, Prino, Blatnik, Konečija. Dinamo iz Zagreba pa je nastopil z drugim moštvom.

Vreme je bilo lepo, teren dober, gledalcev približno 1500. Igra je potekala v prijateljskem stilu ter sodnik Jakaša ni imel težkega posla. Rudar si je že v prvem polčasu zagotovil zmago s 5:0, dočim se rezultat v drugem polčasu ni izpremenil. Kljub temu je pa bila igra drugega polčasa zelo živa in borbeno. Rudar je pokazal lepo tehnično kombinirano igro ter je zmago tudi zaslužil. Občinstvo pa ni bilo zadovoljno z rezultatom in je želja, da v bodoče res pride nasprotnik, ki bo kaj pokazal.